SOUTH-AFRICAN PUBLIC LIBRARY
20 JUL 1954

No. 27—Vol. LII

Friday, 16th July, 1954

Registered at the G P O as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

★

The welfare of humanity is bound up with the pursuit of morality. All the great moral virtues, like love, charity, gratitude and patriotism, have for their ultimate end the good of mankind.

—o—

Man is worse than a brute, so long as he is selfish and indifferent to the happiness of others... Man becomes great exactly in the degree in which he works for the welfare of his fellowmen.

—o—

A republic that is not based on moral foundations, and that is not composed of unselfish men and women would be worse than an autocracy.

—Mahatma Gandhi.

★

Ex-Chief Luthuli Again Banned From Appearing In Public

THE president-general of the African National Congress, ex-Chief A. J. Luthuli, has been served with two notices by the Minister of Justice, Mr. C. R. Swart, prohibiting him from attending public gatherings and confining him to the magisterial district of Lower Tugela, Natal, for two years.

Ex-Chief A. J. Luthuli

This announcement was made on Sunday at a meeting organised by the African National Congress (Transvaal) in Sophiatown, a Native township in Johannesburg. Ex-Chief Luthuli was to have been the main speaker.

Both notices were served in terms of the Riotous Assemblies and Criminal Law Amendment Act of 1914 (as amended).

One of them said that the Minister of Justice was satisfied that ex-Chief Luthuli was promoting feelings of hostility in South Africa between European and non-European inhabitants.

The other notice prohibited ex-Chief Luthuli from attending any public gatherings in any place to which the public had access for a period of two years.

Both notices were signed by the Minister at Pretoria on July 9.

The meeting passed a resolution condemning the Minister's action.

The resolution said that the Minister's allegation that ex-Chief Luthuli was creating feelings of hostility between White and non-White was untrue. The allegation had been deliberately invented by the Government to stifle those who opposed its policies.

Mr. Luthuli said in a statement to S.A.P.A. that his membership of the Congress was not affected by the banning.

The new ban on his movements for the next two years was probably intended to cover any activity with the recently-formed "National Action Council of the Congress of the People"—an organisation sponsored by the African National Congress, the South African Indian Congress, the South African Congress of Democrats and the South African Coloured People's Organisation.

"I shall return to Tugela to farm," he said. "I have been doing so since I deposed from my chieftainship."

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones ?

Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY, the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The

New India Assurance

Company Limited

(Rustomjee (Pty.) Ltd. Principal Controlling Officers)

74 VICTORIA STREET, DURBAN

Telephone 2335. Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110

LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

BRADFORD CLOTHING FACTORY

Direct Importers and Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor RAHIBHAI D. PATEL

Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery Enamelware, Stationery, Drapery, Crockery, & Wool.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala arriving July 28. Sailing August 3. for Bombay

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£75—15—0
Second "	"	"	"	50—13—0
Inter-Class	"	"	"	34—3—0
Unberthed	(Deck)	without	food	21—3—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—17—6
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

16TH FRIDAY, JULY 1954

United Party Youth Organisation

WE should have thought the United Party Youth Organisation would at least be a little more liberal minded than they appear to be, judging from the attitude of their Congress held in Bloemfontein on Sunday, July 11, as reported in the 'Natal Mercury.' The future of this country depends on the youth and it certainly does not seem a hopeful sign when the youth of a Party which claims to be liberal adopts such an illeberal attitude. The Nationalists will have some justification to laugh at them.

It is gratifying to note that at least this fact is admitted that two-thirds of the Union's Native population lived outside the reserves in the White man's areas and that they contributed enormously to the economic life of the country and the Europeans could not do without their labour. This is quite different to what some responsible Ministers of the Cabinet have been saying, that the White man has to carry the Black man's burden and that the latter must be made to pay for his education, whereas in reality he pays for the education of the White man's child directly and indirectly by his sweat and blood.

It is a pity that the Union Congress of the United Party Youth Organisation after deliberating for three hours on a resolution from certain branches asking for more representatives for the Natives in Parliament, freehold title for Natives so that they could own land in European areas and the possibility of placing certain Natives who have the necessary qualifications on the common voters' roll, the resolution was opposed by most of the delegates as "too liberal" and was voted down and a motion was accepted expressing full confidence in the present policy of the United Party, which, as stated by Senator Dr. Louis Steencamp, was that at present the United Party was only prepared to give them (the Natives) the opportunity to develop politically in their own areas, these included Native townships near European cities and town. In these townships, Dr. Steencamp said, Natives should be given a chance to administer their municipal affairs

This is no more than the Nationalists are prepared to give the Natives and that is why the Nationalists quite justifiably say that the United Party have no policy. The days are passed when you can talk of what "concessions" you are prepared to grant the Natives. They are no longer asking for "concessions." They are demanding their just "rights" in the political and the economic field in the land of their birth. It is not right for the White rulers to say that they will not meet those demands. If they do not meet them now with grace the time is not too far when they will have to do so with disgrace. The forward march of the progress of the non-White people can no more be stayed than King Canute could stay the waves of the ocean. If White South Africa is to live its youth will have to fall in line with the attitude of the Liberal Party which has just come into existence and to do everything to strengthen that Party.

A Saner View

The 'Natal Mercury' of the same date contains another Sapa report of speeches made at the said Congress by Mr. R. A. F. Swart, M.P., Union Chairman of the United Party Youth Organisation, and Dr. Colin Steyn which are more refreshing.

South Africa would have to consider what concession it should make to those who did not enjoy the same rights and privileges as White South Africans, said Mr. Swart.

The country had to pay attention to those who were developing and improving their way of life year after year.

Mr. Swart said the basis of the United Party was national unity, which was fundamental in South Africa. It was the only Party truly representative of all sections. It aimed at building a united nation and looked forward to the day when a man's value would be assessed by the service he rendered to South Africa, and not by the language he spoke or the race group to which he belonged.

Dr. Colin Steyn said, one of the best ways of obtaining the necessary goodwill for solving the non-European problem was to make timeous concessions that would be accepted in the right spirit.

For this South Africa needed wisdom and statesmanship of the order manifested by the great leaders of the past.

Dr. Steyn said he was an optimist. The Union would solve its difficult problems, but it was vitally essential for the two sections to stand together.

If the country could get co-operation, goodwill and unanimity of action from every section, there was a very fair chance that the non-European problem could be satisfactorily solved. Bitterness and strife had never achieved anything for South Africa.

This is certainly a much more saner view and it would have redowned to the credit of the Congress of the United Party Youth Organisation had it been guided by that view.

NOTES AND NEWS

Integration Policy Of The United Party

Senator Dr. Louis Steencamp, in his speech in Bloemfontein on Sunday, July 11, at the Union Congress of the United Party Youth Organisation, is reported by the 'Natal Mercury' to have explained the integration policy of the United Party. He said economic integration of the Native did not mean homogenisation, or equality, but simply co-operation between Black and White in the economic field. This is just what the Nationalists say and do not mind saying It is as much as to say that the Native is good enough to slave for the White man; he is good enough to fight for him on the battlefield and to shed his blood and to lay down his life for the White man but just because of the colour of his skin he must remain in his own sphere as the White man bids him to remain. It matters not if he is equal to or surpasses the White man in all other respects. He must bear this legal stigma of inferiority. How intolerable that is can only be learnt by the White man placing himself in the position of the Black man as has rightly been suggested by Canon Collins.

Police Visits S.A.I.C. Conference

Seven members of the Special Staff of the South African Police interrupted, on Sunday morning, the 21st Conference of the South African Indian Congress which was in session in Durban. They took particulars from several delegates from other Provinces According to a statement made to the 'Natal Mercury' by the Commander Cap. M. C. Lim-

precht, the police were acting on information that delegates from outside Natal included some whose activities have been restricted by the Minister of Justice. Particulars taken by the police were connected with the Immigrants Regulations Act, which makes it necessary for Indian delegates from the Transvaal and the Cape to have travel permits. No arrests were made.

The Congress suspended standing orders to voice its objection to the action. A resolution was passed condemning the Immigrants Regulations Act, "which makes Indians foreigners in their own country by denying them freedom of movement.

"Sakuntala" Staged In Maritzburg

The play, "Sakuntala," by Kalidas, one of India's great poets, produced by Pauline Morel, principal of the Dartnell Crescent Government Indian School, and very successfully staged in Durban was staged last Monday in Maritzburg under the patronage of the Administrator of Natal, Mr. D. G. Shepstone, for the Indo-European Joint Council of Maritzburg in aid of funds for the Indian Youth Centre.

CANON COLLINS ON S.A. RACIAL PROBLEMS

CANON L J COLLINS, Precentor of St. Paul's Cathedral, London, in an interview with the correspondent of the 'Natal Mercury' said that if Europeans in South Africa approached non-Europeans as equals and not with a superior attitude, there was still a reasonable chance of the Union becoming a happy multi racial nation.

Commenting on his tour of South Africa, he said that his own impression was that time was running short for a decision on the racial issue. Equality of status and opportunity were the two vital factors.

Canon Collins is on a visit to the Cape Peninsula to consult with Coloured leaders, including Mr. George Golding and Dr. R. E. van der Ross. He visited Windermere, Kensington and Cooks Bush and also saw non-European housing schemes.

"As I see it, the Europeans should look for responsible non-European opinion, and, by consultation, work out the future of the country."

Asked whether he thought the final solution to the racial issue was a "coffee-coloured" race, Canon Collins said, "Well and good, if it is a free decision by free people.

"The chances are that such a decision would not mean very much 'coffee'. For instance, the fear of so many people about a 'coffee-coloured' nation seems to be contradicted by the same people's own insistence that the whole idea of inter-mixture is abhorrent."

There were undoubtedly liberal-minded people in the Union struggling to bring about the abolition of racial discrimination.

"But I am concerned to note how few Europeans there are who do really seem to know what it is like to be a non-European in the present situation. So many people who would seem to be liberal minded speak of the situation in terms which make me think they really do not realise how appalling it is to be an African."

Canon Collins said that often he had been given as an excuse for certain living conditions which Natives endured the fact that "they preferred it like that."

"Every African, however, to whom I have spoken has made it abundantly clear that he does not prefer it 'that way.' The tendency here seems to be that because someone is black, he does not want the same amenities as the European.

'The recent legislation of trying to enforce by law White supremacy and racial discrimination and segregation does seem to me to be increasing the fears which underlie so much of the life of this country."

Asked about Communism, he said that from what he has seen, Communism was not the menace, but illiberalism.

"A great deal of the building up of the bogy of Communism is a smoke screen under which to attack liberal attitudes on the racial issue. I think that the more the Suppression of Communism Act is applied, the more the thing it is aimed at stopping will increase."

Canon Collins will return to Johannesburg on July 17 and fly to England on July 20.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg.

HINDU DHARMA

By— M. K. Gandhi

Price 8s.

Obtainable From:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Phoenix. Natal.

SUNBEAM

gives a lasting shine!

Housewives realise that cheerful and clean-looking homes make for contented and happy living...and Sunbeam gives a brighter, more lasting shine! With such ease a *little* Sunbeam spreads over a *large* area, quickly giving a lasting shine to floors and furniture.

It is easier to work with, shines brighter, lasts longer!

FOR BRIGHTER FLOORS AND LIGHTER WORK Always ask for

SUNBEAM POLISH

Shines... and shines... and shines

FASTEST TO THE *East*

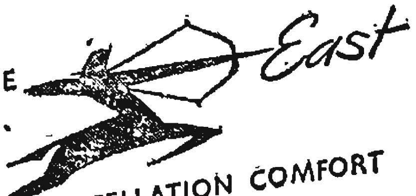

IN CONSTELLATION COMFORT

FROM

NAIROBI

TO KARACHI OR BOMBAY

2 TOURIST AND STANDARD SERVICES EVERY WEEK

AIR-INDIA *International*

with quick connections for

CEYLON HONGKONG JAPAN

South African Representative: 95 Salisbury House Smith Street, DURBAN. P.O. Box 1955.

LIBERAL PERSPECTIVE

A LIBERAL LOOKS ON

II—THE APARTHEID WILDERNESS

By C. W. M. GELL

(*From 'The Forum', Johannesburg*)

THE half-acceptance by the Nats. that apartheid (or White domination) cannot eventually succeed should be the point of departure for all who realise that it is physically impossible, morally indefensible and will be economically ruinous for one-fifth of the population to try to impose it on the unwilling four fifths. Those who see these matters primarily as a moral crisis calling for the application or rejection of the ideals of western civilisation and the various forms of religion which we profess, know that we must seek the *right* solution at whatever inconvenience to ourselves. Cannot those who think mainly in terms of *self interest* ask themselves whether, if even die-hard Nats. fear in their inner hearts that their success can at best be temporary, we should not now be searching diligently for some other course offering the possibility of a more enduring solution? The stock answer to this question is that the electorate will not yet support an alternative policy. True enough; but the inference that, therefore, we must try to put over a policy of moderate apartheid, "White supremacy with justice," "Christian trusteeship for ever"—call it what you will—*is just not valid.* With the virtually all-White electorate in its present short sighted and emotional mood, nothing but full-blooded apartheid stands any electoral chance and to think otherwise is wilfully to overlook unpalatable facts.

Take the 1953 election statistics. Although the Opposition was better organised than ever before and fighting with a unity and enthusiasm born of genuine desperation to seize what might be its last constitutional chance, it lost decisively—not merely in the constituencies but by a count of votes, too And that notwithstanding its overall majority of the total poll. In 1948 (allowing throughout for uncontested seats) 78.9 per cent of the electorate voted. In 1953 87.8 per cent went to the polls. Since the Nats. were well organised and far from complacent in 1948—and the Opposition deficient then in both respects—most of the extra voters in 1953 must have been Opposition supporters who did not turn out in 1948. Yet, whereas the Nat.-A.P. coalition obtained 33 per cent of the registered electorate and 41.7 per cent of the actual poll in 1948, the Government got 39.2 per cent of the registered electorate and 45.6 per cent of the votes cast in 1953. If to this plain evidence of a swing of votes to the Nationalists be added the higher birth-rate of the Afrikaner (three quarters Nat.), the deliberate indoctrination of Afrikaans youth in Church and school [3] and what Dr. Keppel Jones has called "the infinite possibilities of electoral gerrymandering" should public opinion show any signs of declining loyalty—and the view that the Nationalists are in power for the foreseeable future is irrefutable. I believe that the Provincial elections this winter will reinforce this conclusion—that, indeed, the Opposition will not only lose its few remaining marginal seats and perhaps some more besides, but that apathy, belief in defeat and lack of a cause to fight for have demoralised Opposition supporters to an extent which will seriously affect their turn-out and may even give the Nats. a majority of the total vote if there is a low percentage poll Those Opposition leaders who think differently, claiming to have their fingers on the public puls, are about as close to realities as when they assured us that "we got as good as we gave" in the last delimitation. They have not yet realised how wide a gap separates their wishful thinking from the actual situation which the Nats. were able to gauge to a seat and, in many cases, almost to a vote.

The point that I am trying to make, and which U.P. politicians in particular are most unwilling to face, is that the Opposition *is already in the wilderness.* It is not a question—as some U.P. leaders still delude themselves—of just waiting for some small swing in public opinion. Nat. voters do not "float." Any perceptible drift is towards the more positive Nat. policies. It is not even a question of finding a nicely balanced and not too contentious policy to keep us precariously out of the wilderness. Since April 1943 the task, so carefully shunned by our political leaders and editorially eschewed in the daily press, has been to devise a long-term strategy to fight our way *out of* the wilderness. We are not now—at least, we should not be—on the defensive. As far as colour issues are concerned, nothing now remains of our earlier policies or achievements that is worth defending. In any case wildernesses are not conquered by a defensive mentality. Bold offensive thinking is required, based on a clearly stated alternative to apartheid.

I do not even think there is any great need to worry about the two-thirds majority. Unless the Nats. commit some inconceivable blunder, they are well within sight of that figure, both by the further defection of moderate Nationalists from the U.P. and by the almost certain gain of a few more seats from another general election in the near future and a strengthening of their position in the Senate electoral colleges as a result of that and the provincial elections. Their republic [4] the abolition of the entrenched clauses, the Coloured vote and the Native Representatives are almost within their grasp constitutionally.

These are not trivial matters. But they are not basic to the future of South Africa. The outward form of our constitution and the retention or otherwise of the insignificant representation at present granted to non Whites will not decide the destiny of this country. Our ability to solve the problem of our human (or race) relations will do that and these measures, which a two-thirds majority will enable the Nats to push through legally, are bad because they will exacerbate race relations and make their redress a little harder to achieve. But only a little. If we cannot expect in any case to win an election for many years—much less, obtain a two thirds majority ourselves to extend non-European franchise rights or re-entrench these and other human liberties—the loss of the few ineffective, existing rights and the imposition of a one-race, apartheid republic hardly add to our present impotence. If we would face that fact and the probability that the way forward for this country lies through suffering the full rigour of the baasskap ethic, those of us who are not temperamentally given to despair can start thinking about *the way back* from the wilderness.

[3] Of the Broederbond's 3,460 members, 2,039 are said to be teachers and 356 ministers.

[4] Reserving certain legal aspects of how a republic may or may not be brought about for some other occasion.

(Next week Mr. Gell will discuss the attitudes of the Opposition parties)

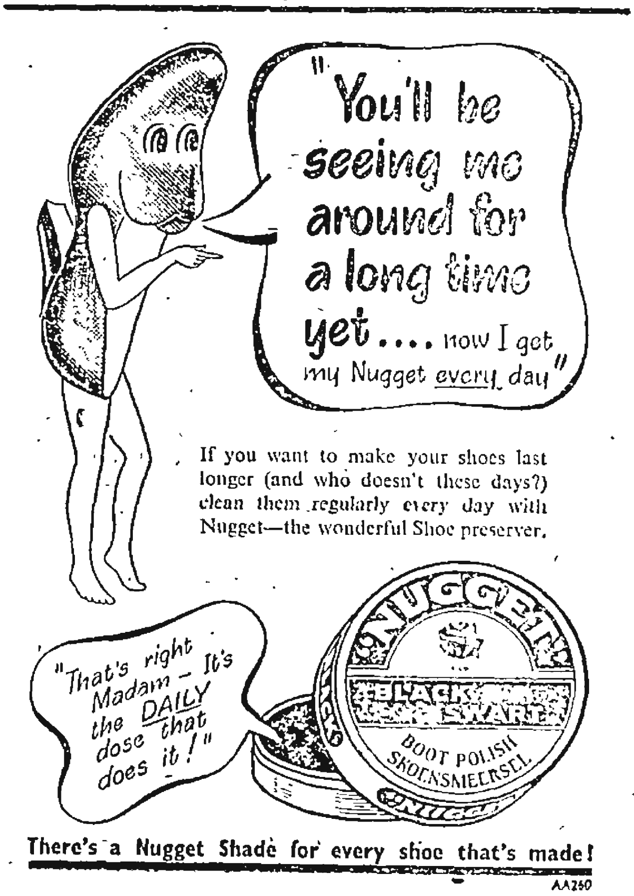

LIBERAL PARTY CONFERENCE

THE first annual conference of the South African Liberal Party took place during the last week-end at the Kajee Hall, Durban. The leader of the Party, Mrs. Ballinger, being unfortunately laid up owing to the very heavy strain on her, was not able to attend. Her written speech was read which was as follows:—

The Liberal Party has now completed the first year of its existence. The first year—I might say the first years—of any new political movement are bound to be a period of stresses and strains, with problems of adjustment between its members who are yet new to one another, and accomodations to the changing demands of the political situation themselves requiring both experiences and administrative flexibility—all of which have to be learnt.

The first period in the life of the Liberal Party has, I believe, thrown more strain on a young organisation than might ordinarily have been expected. It has produced its discouragements, of course; but it has also produced incontrovertible evidence of the urgent need for the existence of a Liberal Party, that has more than counteracted all of these.

A discouragement we have not had to face was any failure of professing liberals to give us their support. Our only discouragement in this regard, if it can be called that, is the practical discovery of the extent to which the generation which fought the earlier battles of liberalism in South Africa, even those who fought the great battle against the Hertzog Bills, has passed from the scene. Most of them have died, a few, discouraged, have gone away. Scarcely a handful remain. They have battled long and inevitably feeling the strain of years of continual struggle. But their wisdom and experience are of the greatest value to su and we must use them to the full.

Inevitably a good deal has been said and done with the object of discouraging us. On the one hand, we have been called starry eyed idealists. We and others have been told that we are impractical, academic, unrealist, dreamers On the other hand, it has been said that for liberalism, it is not necessary to go outside the established parties, that all that we can offer can be found inside the old opposition folds and that a new party only divides the forces and correspondingly reduces the prospects of success against the common enemy. Both these lines of attack upon us are in fact, not discouragements at all. On the contrary, they are the best encouragement we could encounter, the essential justifications of our existence, since they both implicitly recognise and accept the ideal to which we are committed and for which we strive, a society built on the co-operative effort of all its members and commanding the loyalty of all.

Indeed without doubt, the most significant development of recent times in South Africa has been the emergence of liberalism not as a philanthropic interest or impulse but as an accepted political force: To any impartial observer this must indeed be the most conspicuous new feature in today's political scene. All Opposition parties offer a brand of liberalism—and even the Nationalists in their milder moments—which are very mild indeed—tell the world that they are the real liberals.

This is borne out by some curious transmogrifications in recent times. The Labour Party—which not so long ago, was the reactionary colour bar party, is now committed to an ultimate common citizenship with a probationary period of indeterminate duration of extensions of the present differential representation.

The Federal Party which subscribes to a similar policy is led by one who was until very recently the arch-protagonist of Hertzogism—the most forceful exponent of segregation.

The United Party is still struggling with the dualism of its descent from Hertzog and Smuts. With its eye and its mind on the success of the Nationalists it cannot decide to take the plunge in the Smuts direction—"all this nonsense of superior and inferior" as he told the public on the occasion of his address to the Institute of Race Relations in 1942.

All these are heartening signs of a saner outlook in South Africa's position. But all are obviously inadequate. And they are inadequate mainly because they are accommodations between the less liberal attitudes of the past and more liberal attitudes of the present. Hence the need for a clear and unequivocal liberalism which is what this Party alone can supply.

We have also had to contend with criticism from friends. It has been suggested that we are less emphatic in our stand for common citizenship and common status for all than some of the newer converts to liberalism. Converts always tend to be more vocal than the established adherents of a congregation and while their fervour is an invaluable asset, it is the solid basis of established opinion on which the real protagonists of the faith depend. The history of liberalism in South Africa, which has had all too little attention, establishes beyond any shadow of doubt the solid and steady maintenance of the principle of common rights and common status by liberals all through the dark days when liberalism was in eclipse. On this score, there can be no informed challenge to our position.

Today, we are the only party which really knows where it proposes to go, which has really made up its mind about the type of society it proposes to establish here—the only party that can really challenge Dr. Malan in this regard. Writing to his American correspondent, Dr Malan said the Afrikaners had a divine mission in South Africa to Christianise the non-Europeans without destroying their national identity.

We don't admit a divine mission of Afrikaners in this country. It is possible to postulate a divine mission *of Europeans* in South Africa to solve on the domestic front the problem of the world—the creation of a society in which people of different races and traditions and levels of culture can live in peace and harmony on a basis of mutual tolerance and respect. In terms of Toynbee's analysis of world history as challenge and response, this is the challenge to us in South Africa. Upon our response to it depends not only our own fortunes but the fortunes of the world at large. A small country, we play an exceptionally large role in world affairs, thanks to our colour relationships What we do can and does determine to a large extent the relationship between European and non-European countries. Our belief is that we can only fulfil our destiny if we see it as the building of a composite society to which all shall be allowed and encouraged to make their fullest contribution. That is why we take our stand unequivocally in favour of a common citizenship for all.

I believe that it is on this basis—and on this basis alone—that we can ensure for the people of South Africa a stable and a secure future.

On the cut or scratch that may fester

'DETTOL'

THE MODERN ANTISEPTIC

CLEAN • SAFE • GERMICIDAL

DOESN'T PAIN • DOESN'T STAIN

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LTD., PO BOX 1097, CAPE TOWN.
44 1091-2

SEEDAT BROS.

LIFE INSURANCE CONSULTANTS PRINCIPAL INDIAN REPRESENTATIVES OF THE PROVIDENT ASSURANCE CORPORATION OF AFRICA LIMITED.

HEAD OFFICE: 65 PRESIDENT STREET, JOHANNESBURG.

We have pleasure in informing our clients and friends that we are appointed the Chief Indian Representatives of the Provident Assurance Corporation of Africa Limited.

The Corporation Transacts All Classes Of Insurance Including
LIFE, FIRE, MARINE, MOTOR CAR, BURGLARY, ETC.

(1) Life Policies are world wide and free from Restriction as to travel, residence and occupation.

(2) Life and Endowment Rates are Standard without any Asiatic Loading.

(3) To protect your Estate at Death, be wise and buy an Estate Duties Protection Policy at Lowest Cost.

Office: 4, Hoosen's Building, 116 Queen Street, Durban.

Telephone: Office 21773, Residence 22679.

FOR RUBBER STAMPS AND PRINTING

CONTACT...

STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782

ESTABLISHED 1927

DHIRUBHAI P. NAIK

Travel, Insurance & General Agent

Book with us for your travelling by Air, Sea or Land either to India or to any part of the world.

All types of Insurance—Life, Fire, Burglary, Riot, Storm, Accident, Plate Glass, etc.

Consult Us Free of Charge For Your Income Tax, Persona Tax, Writing Of Your Books, Trade Licences, Revenue Clearance Certificate, Passports And Immigration Matters.

Representative: National Mutual Life Asso. Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Telephone: 33-9033. 29a Commissioner Street, JOHANNESBURG.

Phone Day 24169 Phone Night 833459

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufactures of all classes of Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL INSURANCE COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 39 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths accepted by phone and despatched by rail at the shortest notice.

S.A.I.C. CONFERENCE

THE twenty-first conference of the South African Indian Congress was opened at the Kajee Hall, by ex-Chief A. J. Luthuli, President-General of the African National Congress on Friday night, July 9, and the remaining sessions were held at the Madressa Hall, Pine Street, during the week-end

Chief Luthuli, who appeared for the first time in public after the ban imposed on him had been lifted, said he was speaking on matters of common concern to all, as allies in the fight to make democratic rights a common possession of all people in the Union of South Africa and not as at present where these fruits of civilisation were a special preserve for "Europeans only."

Non Europeans suffered from many *disabilities imposed* on them by laws made by Parliament of Whites only determined to keep out for ever the non-Whites from an effective participation in the Parliament of the country. The result, said the speaker, was that successive Union Parliaments, reflecting a most reactionary and hostile White public opinion, had been passing since Union, legislation most inimical to the interests and rights of non-Whites.

It was impossible within the compass of one address, he said, to give an adequate account of how the non-White peoples suffered through discriminatory treatment. The outcome was, he went on, that non White urban dwellers, the vast majority were common labourers, cried and groaned under abject poverty resulting from the crushing burden of the high cost of living. Large numbers lived under the most degrading and dehumanising *conditions obtaining in slum* settlements such as Jabavu and the Malay Camp in Johannesburg; Cato Manor and Sea Cow Lake in Durban, and Windermere Road and District Six in Capetown So it was that the children from these slums formed the majority of the delinquent youth who finally swelled the prison population of the Union. And so it was that manifestations of maladjustment and anti social tendencies were so rife among the slum dwellers. All this was the outcome of non-Whites being voiceless and voteless, he said.

The same tale, he continued, may be told about dwellers in rural African areas. Experts and impartial observers had testified to the fact that these areas were impoverished economically and socially, largely through the inadequacy of land set aside for African occupation and use, and through the operation of anti-social practices such as the migratory labour system which was responsible for the breaking up of family life in these areas. The inadequacy of educational facilities added much to the perpetuation of ignorance which was so detrimental to the progress of the population of these areas.

Referring to non-Whites who were labour tenants in farms, ex-Chief Luthuli said, for three-quarters of the year these people gave service to their masters for no pay save the allocation of a garden and kraal-site and the right to graze limited stock. Some masters voluntarily paid wages in addition but never more than £1 or £1—10—0 a month. It was no exaggeration to say, he said, that these people lived under conditions of semi slavery.

"Throughout history the task of liberating people has always been a difficult one. In the Nationalist Party and Government of Dr. Malan we are facing a people determined to keep us in subjection that they will stop at nothing to gain their ends. The Minister of Justice, Mr. Swart, was expressing the mind of his Party and the Government when he said that if one wants to keep power in one's hands one must keep it by force of legislation. This attitude and view accounts for the reason why the Nationalist Government of Dr. Malan has madly pursued its course of enacting the most repressive and tyrannical laws in the implementation of their evil and harmful policy of Apartheid.

"Our duty is plain. We must fight on and never turn back," said the speaker

Presidential Address

Dr. G. M. Naicker, Acting President of the South African Indian Congress, in the course of his speech said: The movement for liberation of the oppressed people in South Africa will not be stemmed by the banning orders. The voice of freedom will be heard from all corners of our country for it is the voice of our people and it will not be stifled.

Our demand for "Freedom within our life time" is part of the world demand for freedom on the part of oppressed humanity. We realise that there can be no lasting peace in the world until the basic causes of world tension are ended and among them is racial discrimination.

When we oppose racial discrimination in South Africa, we are advancing the cause of race harmony and world peace, while those who preach segregation and apartheid are sowing the seeds of dissension not only in our country but on an international plane.

We are much heartened by the fact that the forces of peace are making tremendous headway on all continents. The common people of the world want the hydrogen bomb banned, they want imperialist exploitation ended and they want lasting peace established.

It is because of the world realisation of the dangers of racial discrimination that the United Nations has annually condemned the actions of the Union Government when South Africa's racial policy has come up for discussion on the initiatives of India and Pakistan.

While the forces of progress and democracy are making a tremendous headway in all parts of the world, the government of Dr. Malan with its policy of apartheid is trying to put the clock back. The Union Government has paid no heed to the decisions of the General *Assembly of the United* Nations and has thereby flouted world opinion with impunity. Not only has the deadlock between the Union Government on the one hand and the Governments of India and Pakistan on the other continued, but the situation has further seriously deteriorated with the closing down of the office of the High Commissioner for India in South Africa.

The complete break in diplomatic relations between India and South Africa is a matter of grave concern for all countries. The Government of Dr. Malan has by its declaration and action branded the Indian people as a foreign and outlandish element and has failed to implement the "Uplift Clause" of the Cape Town Agreement. It is the declared policy of the present Government to enforce expatriation on the Indian community. In the face of this policy and in the face of the recent actions of the Union Government the time has arrived for the Government of India to give serious and urgent consideration to the underlying concept of the so called Assisted Emigration Scheme and decide whether it should not cease being a party to it. Expatriation is dead. The Government of India should make it known to the Union Government that it will not be a party to any further attempts to implement the Assisted Emigration Scheme, for we are South African citizens.

The South African Indian Congress is pledged to work with all other organisations on specific issues on which there is agreement. Thus our constituent bodies will work in closest co-operation with all organisations who are opposed to the Western Areas Removal Scheme and to the Group Areas Act. Both these are of major national importance to those who are genuinely opposed to the policy of Apartheid.

The Verwoerd Scheme of removal of 58,000 people in the Western Areas of Johannesburg is a major apartheid attack on the rights of our people. There has been a spontaneous opposition and resentment to this monstrous plan by all South Africans opposed to oppression and injustice

Resolutions

Relations Between India And South Africa

The following were among the resolutions passed by the S A.I.C Conference held in Durban during the last week-end:—

This conference expresses its regret at the further deterioration in the relationship between the Governments of India and of South Africa, leading to the closing of the office of the High Commissioner for India in South Africa...The blame for the existing deadlock between India and the Union must be laid at the door of the South African Goverement, who have repeatedly frustrated the attempts on the part of the Government of the Republic of India and Pakistan to hold a Round Table Conference on an honourable basis in terms of the UN resolutions. It was the complete disregard by the Union Government of her international agreements with treaty obligations to India which caused a breach in the diplomatic relationship between these two countries of the British Commonwealth.

Notwithstanding international censure, the Union Government has not only failed to implement the United Nations resolutions but has gone further on the destructive road of apartheid and enacted measures such as the Group Areas Act, in particular, which is completely contrary to the spirit behind the "uplift" clause of the Capetown Agreement. By its legislative measures and administrative actions the Union Government has repudiated the Capetown Agreement and yet it seeks to enforce expatriation of South African Indians through the Assisted Emigration Scheme.

This conference places on record that the Capetown Agreement was not entered into by the Governments concerned in consultation with the Indian people of South Africa and the peoples of India. The conference is of the considered opinion that the

time has now arrived for the Government of the Republic of India:

to raise the question of racial discrimination within the Commonwealth at high level talks.

to give serious and immediate consideration to the question of ending the Assisted Emigration Scheme for we are South African citizens and we are totally against expatriation.

Group Areas Act

This conference reiterates its unequivocal condemnation of the Group Areas Act, one of the most far-reaching apartheid measures of the Nationalist Government and declares that the Indian people of South Africa will oppose this law, together with all democrats, at all stages of its attempted implementation.

The conference condemns the ruling recently given by the Land Tenure Advisory Board excluding Congresses from appearing before the Board. It regards this ruling as an attempt to prevent the true voice of the people being heard on the Race Zoning Plans.

Conference requests the incoming executive committee to take whatever legal steps necessary as a matter of urgency to safeguard the right of Congress, the voice of the people, being heard before the Board through its elected representatives.

The Congress opposition. to the Group Areas Act is based on its declared opposition to all apartheid measures and it is totally opposed to the uprooting of any people under this obnoxious racial law. It is because of this stand that we are totally against the submission of any alternate plans to the Board, for all plans must lead to the uprooting of some people.

Conference strongly condemns the action of the Natal and Transvaal Indian Organisations in submitting plans before the Board. The Organisation is a body of a handful of individuals and its action is contrary to the wishes of the Indian people. It is the duty of Congressmen throughout the Union to oppose relentlessly any individuals who make the Act work, and expose such individuals as betraying the cause of our people.

Western Areas Of Johannesburg

This conference views the Nationalist Government's efforts through the force of legislation to remove the 58,000 people of the Western Areas of Johannesburg including 5,000 Indians, as one of its most ruthless and inhuman actions to implement apartheid at any cost and regards the powers given to the Minister of Native Affairs under the Native Resettlement Act as completely fascist and dictatorial.

This conference is heartened by the steps already taken by the South African Indian Congress in conjunction with and in co operation with the ANC, the SACOD and the SACPO to oppose the removal scheme and salutes the determined and courageous stand shown by the people most vitally concerned—the African people of the Western areas.

This conference welcomes the call of the President-General of the African National Congress for 50,000 volunteers and resolves to do all in its power to mobilise the Indian people, shoulder to shoulder with the African people, to defeat this dastardly scheme of apartheid and oppression on the first major battlefield in the struggle for freedom—the Western Areas.

Wedding

The marriage of Dr. Dinkerrau Waghmarae (M.B.Ch.B., Rand), eldest son of Mr. and Mrs. D. M. Waghmarae of 280, 45th Avenue, Sherwood, Durban, to Hansaben, eldest daughter of Mr. and Mrs. V. J. Vyas of Johannesburg and grand daugher of Mr. and Mrs. J. P. Vyas of Pretoria, took place on Sunday, July 4, at Northcliff, Worldsview, Johannesburg. This is the first intercast marriage among the Hindus in South Africa.

BOOKS FOR SALE

Satyagraha In S.A.
—By M. K. Gandhi 15/-

A Gandhi Anthology
—By V. G. Desai 9d

Which Way Lies Hope
—By R. B. Gregg 2/-

Why Prohibition
—By Kumarappa 1/-

Gandhi And Marx
—By K. G. Mashruwala 2/3

Bapoo's Letters To Ashram Sisters
—By Kaka Kalelkar 2/6

Obtainable from:

'INDIAN OPINION,'
P/Bag, Phoenix, Natal.

BOOKS FOR SALE

INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	7	6
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song—(An English Translation)—Annie Besant	1	0
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE?—Dr. V. K. R. V. Rao	3	0
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated)—Minoo Masani	2	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
GANDHIAN TECHNIQUES IN THE MODERN WORLD—Pyarelal.	2	0
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT—An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH—M. K. Gandhi	15	0
CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	5	0
RAMANAMA—M. K. Gandhi	2	0
TOWARDS NON-VIOLENT SOCIALISM—M. K. Gandhi	5	0
REBUILDING OUR VILLAGES—M. K. Gandhi	3	0
AN ATHEIST WITH GANDHI—Gora G. R. Rao	2	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P.Bag, Phoenix, Natal.

Pakistan News

(From Our Own Correspondent)

Karachi, June, 1954.

IT is a matter for considerable regret that the dangers inherent in the swollen majority of the United Front in East Bengal, to which attention was drawn in our last news letter, took shape at the very outset of the new government's life. No one will welcome, least of all the people of Pakistan, the necessity for imposing governor's rule on the province, but it is clear that Mr. Fazlul Huq was incapable of controlling the situation and it is equally clear that the Central Government showed exemplary patience in dealing with him. And indeed, by his antics, Mr. Fazlul Huq was bringing democratic government into ridicule, besides reducing the provincial administration to a state of chaos.

The history of Mr. Fazlul Huq's efforts at government show that he was in the grip of forces which proved too strong for him. Immediately after the election there were undoubted signs and portents of disagreement within the United Front, but this was not altogether unexpected and, constituted as it was, not necessarily dangerous to the prospects of stable government. Mr. Huq started quietly enough with a small cabinet of four and he paid a visit to Karachi from which it could be gathered that he was on satisfactory terms with the Muslim League Government at the Centre.

It was after his return to Dacca that Mr. Huq found himself in difficulties. He increased the provincial cabinet to fourteen and it was stated that six more Ministers would be appointed. This news aroused much derision and disquiet.

There followed serious deterioration in provincial law and order. A disturbance occurred at Dacca Jail in which a riotous mob was led by a person who was later appointed Minister in Mr. Huq's cabinet. On the heels of this episode, occurred the shocking riot at Adamjee Jute Mills at Narayanganj in which some four hundred people, including women and children, were killed. Mr. Huq, and some members of his cabinet with him, came to Karachi yet again and this time the tenor of the discussions was very different. However much Mr. Huq may have later denied it, the fact can scarcely be doubted that he and his colleagues demanded independence for East Bengal and persisted in that demand.

In an interview with a representative of the 'New York Times,' Mr. Huq stated that his ultimate objective was independence. This report was published in the newspaper and Mr. Huq, when taxed with it, denied having said it. Later, he was confronted with the report and with the author of it, in the presence of the Prime Minister and the author of the report, at least, did not give way.

With all this, must be taken Mr. Huq's enigmatic speeches in Calcutta on May 4 which aroused great perturbation in the minds of many Pakistanis.

Meanwhile unrest and anxiety spread through East Bengal and the day-to-day machinery of government was breaking down. It was in these circumstances that the Central Government decided to dismiss Mr. Huq's Ministry and impose Section 92A with Major-General Iskander Mirza as Governor. Several hundred persons, known to be subversively engaged, were arrested and a number of changes were made in the magistracy as well as among senior officials.

There is no doubt that the Government has embarked upon a determined policy and at the same time there is no doubt that strong handling has become necessary. It is perhaps less clear whether Mr. Huq intended to go as far as he did, but if he had no such intentions then it is evident that he was in the hands of others whose motives can only be guessed. Whatever it was, provincial government had come to a standstill and there was no security for life and property. The danger of fresh civil disturbance was imminent.

It remains only to add that the Central Government have given an assurance that as soon as possible, popular government will be restored. There is no reason whatever to doubt the sincerity of that assurance. The extreme hesitation of the Centre before taking the situation into its own hands illustrates its reluctance to interfere with the democratic will of the people and it may well be that a chastened Mr. Fazlul Huq will assume office in a few months from now by which time tranquility will have been restored.

The Prime Minister, Mr. Mahomed Ali, has now returned from his official visit to Turkey during which the two Governments exchanged instruments arising out of the fact for mutual assistance. At the same time, Mr. Mahomed Ali discussed with the Turkish Government the steps to be taken immediately to give effect to the agreement and, among other things, military staff talks are to begin at once.

Recently also, the United States and Pakistan signed a mutual assistance agreement in Karachi by which Pakistan will receive military aid. This, and the agreement with Turkey, indicate the emergence of Pakistan into international affairs in a manner which had not been foreseen some years ago. Other Middle East countries have been invited to join Turkey and Pakistan whose understanding contains the seed of important developments in this region.

It is evident that Mr. Mahomed Ali was received with much cordiality and the new agreement was ratified by the Turkish Parliament with unanimous enthusiasm. Among the many courtesies shewn to the Pakistan Prime Minister was the ziarat of a cloak of the Holy Prophet which had lain untouched in its gold box since the formation of the Turkish Republic.

The Province of Sind has declared a surplus of 150,000 tons of wheat for the current year. The estimated rice surplus for the whole country is in the order of 280,000 tons so that the nightmare of famine which once threatened the country is now past without, it may perhaps be added, having to take all the wheat which was promised as a gift by the United States. Pakistan has again resumed its position of an exporter of foodgrains, especially with respect to rice, but the record world rice crop which was grown last season, has caused a slum in prices and it it will not only be diffiuclt to effect sales, but earnings will be much less. Fortunately, some types of Pakistan rice are much liked in certain countries as, for example, "begami" rice which is very popular in Japan and to some extent therefore, Pakistan does not suffer from the worst effects of a market which is oversupplied at present.

Yet another project has been set afoot in the steady progress of the country. This time, the Industries Minister has announced the formation of a Power Development Corporation whose object is to stimulate and hasten the production of electricity on a commercial basis. Although, since partition, the country's installed power capacity has increased three times, the fact remains that progress is not keeping pace with requirements. There is still a gap of 500,000 KWH annually to be made up before Pakistan has reached even the per capita production of India which country is itself a long way behind the highly developed countries of Europe and America. The Industries Minister's announcement was therefore extremely welcome and when he returns from his present tour of Europe, undertaken for the purpose of examining methods of organising corporations for power development schemes, it is much to be hoped that rapid action will follow.

The Pakistan cricket team which is now touring Great Britain for the first time, has done extremely well and all Pakistanis are pleased with its performance. It is a very young side, probably the youngest ever to engage in Test matches in England. So far, it has not lost a single game and in its recent match with Scotland, it pulled off a sensational ten wicket victory dismissing Scotland for fiftyone in the second innings and scoring one hundred runs in as many minutes. Rain spoiled the first test at Lord's, but not before Hanif, Pakistan's young progidy, showed extra-ordinary patience in holding off the English bowlers who were hoping for a first innings massacre on a wet wicket.

Golden Jubilee Number

Those subscribers who did not receive a copy of Phoenix Settlement Golden Jubilee Number and wish to have one may do so by kindly sending their subscription.

All Postal Orders should be made payable to 'Indian Opinion', P.O. Durban, not Phoenix.

Cuticura

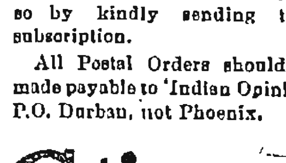

ANTISEPTIC
OINTMENT
You will find this world-famous antiseptic Ointment invaluable for cuts, pimples, heat rash, chafing and other irritations of the skin and scalp. It also allays inflammation and brings speedy relief and comfort to sore, tired feet
Comforts aching FEET!
552

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent .orders

Write To Us For Further Particulars.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.
Insure with 'THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760, JOHANNESBURG.
Phones:— Business 33-0711, Residence 33-5961

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368

P. HARGOVAN & CO. (PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.
155|7 Warwick Avenue
DURBAN.

Phone 53. Telegrams 'SOLANKI.'
P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

SHINGADIA BROTHERS

WHOLESALE AND RETAIL MERCHANTS

Drapery, Outfitting, Fancy Goods, Curios Etc. Etc.

P.O. Box 111. UMTALI, S. Rhodesia.
Tel: "Premsilk" or "Shingadia." Phone: 2523.

PREMIER WHOLESALERS

(Members of the Mashonaland Wholesalers Association)

Everything for the African Trade. Prints, Khaki, Calicos, Blankets, Shoes & Fancy Goods.

P.O. Box 319. Phone: 2523/Extn 1.
UMTALI, S. Rhodesia

RHOD-INDIA LIMITED

Exporters, Importers & Manufacturers Representatives

Piece Goods, Hosiery, Jute Goods.

Enquiries Solicited. Prompt Attention.

"Aryan Mahal" 6th Floor,
Plot 43, "C" Road,
Churchgate Reclamation,
Cables "Indorhod." BOMBAY, INDIA.

Phones: 29121/3 (Switchboard) 24179 (Manager)
Cables & Tel. Add: "PROSPERITY" (All Branches)
P.O. Box 2197
(Established 1927

Premier Produce
Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import to the Head-Office.
Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG
Phones: 34-3554/5
P.O. Box 200, Fordsburg,
82, Crown Road,
Fordsburg, Johannesburg.

BENONI
Benoni Coal Site
Phone 54-1813,
Rangeview Coal Sites—54-2205
P.O. Box 392, Benoni.

ATTRACTIVE
SAREE MATERIALS

Self Striped Georgette Crepes 45" Green, White, Pink, Sky, Lemon 4/11 yd.
Self Check Fancy Voiles with Block Designs 45" 4/11 yd.
Fancy USA Floral Voiles 38" 4/11 yd.
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.
Floral Bembergs 45" Red, Gold, Green and Blue Designs 4/6 yd.
Bordered Georgette 45" All Shades 3/11 yd.
Coloured Georgettes 45" All Shades 3/11yd.
Spotted Georgettes 45" Latest 4/6 yd.
Embossed Georgettes 45" Basket Design 6/11 yd.
Georgette Jari Work Sarees £4-10-0 each
Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0 each
Benares and Tinsel Jari Borders Big Range In Stock

BLOUSES
Chinese Embroidered Satin and Georgette Blouses and Latest Skippers 8/11 each.

CHAMPALS!
Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair
Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples:

JAYBEE SILK HOUSE
39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

Proprietors:
C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J. Patel
K. C. Patel.

The Star Clothing Factory
Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co.,
(Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

NEW TYPEWRITERS

POPULAR MAKES

Remington, Smith-Corona, Olivetti, Hermes, R. C. Allen.

PORTABLE & STANDARD MODELS AVAILABLE AT:

NATIONAL OFFICE SUPPLIES
(PTY. LTD.)

(Directors: N. V. MEHTA, J. P. GOKOOL, K. V. MEHTA)
LEGAL & COMMERCIAL STATIONERS
OFFICE EQUIPMENT SPECIALISTS
76 Victoria Street, Durban.

PHONES 22622
63535
P. O. BOX 1327
Tel. Add. NOSLIMITED.

For Quality Printing Consult :—
UNIVERSAL PRINTING WORKS
Commercial Printers & Calendar Specialists
9 Bond Street, Durban, Phone 25295.

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal

પુસ્તક ૫૨ મું—અંક ૨૯
તા. ૧૬ જુલાઇ, ૧૯૫૪.
છુટક નકલ પેની ૬.
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ધર્મ અને ભય

(શ્રી. કેદારનાથજીના વ્યાખ્યાનમાંથી)

ધર્મ અને ભય સાથે રહી શકતાં નથી. આપણી સમક્ષ માનવસમાજના ઇતિહાસમાં આનાં અનેક દ્રષ્ટાંતો છે. સોક્રેટીસ, ક્રાઇસ્ટ, ભગવાન બુદ્ધ, મહાવીર સ્વામી અને છેવટે આપણી નજર સમક્ષ પોતાનું જીવન જીવનાર મહાત્માજી આનાં ઉજ્જવલ દ્દષ્ટાંતો છે. ધર્મનિષ્ઠ માણસો ઉપર જેમ જેમ વધુ પ્રહારો થતા હોય તેમ તેમની ધર્મનિષ્ઠા વધુ જાગ્રત બને છે અને એમના કાર્યમાં તેજસ્વિતા વધે છે, ધર્મનિષ્ઠની કસોટી સંકટ સમયે થાય છે તેથી જ ધર્મનિષ્ઠ માણસ પોતાના સિદ્ધાંતો ઉપર અડગ રહે છે. જેમ પક્ષીને આકાશનો ભય નહિ, માછલીને પાણીનો ભય નહિ, સીંહને જંગલનો ભય નહિ, તેવી જ રીતે સંત પુરૂષોને સંસારની કોઇપણ વસ્તુનો ભય નથી હોતો. એમનામાં નિર્ભયતા આવે છે, કારણ કે એમની ધર્મ ઉપર નિષ્ઠા હોય છે. આ રીતે જોતાં ધર્મ નિષ્ઠા અને ઇશ્વરનિષ્ઠા એક જ વસ્તુ છે.

આજે જે આપણામાં ધાર્મીકતા દેખાય છે તે સાચી ધાર્મીકતા નથી. માત્ર ધર્મનો દેખાવ છે. ધર્મની શક્તિ ધર્મના પાલનથી જ વધારી શકાય છે. બીજી કોઇ રીતે ધર્મની શકિત વધતી નથી. ખોરાકનાં નામો લેવાથી અથવા ખોરાકની પોટલી પેટ ઉપર બાંધવાથી પણ ભુખ મટતી નથી. તેવીજ રીતે ધર્મના સિદ્ધાંતો સમજવાથી કે એનો પાઠ કરવાથી ધાર્મીક શક્તિ નિર્માણ થઇ શકતી નથી. ધર્મ આચરણનો વિષય છે, માન્યતાનો નહિ. આચરણમાં અને રોજ-બરોજના વ્યવહારમાં જ્યાં સુધી સત્ય, દયા, કરૂણા અને પ્રેમ અને આવી સદ્-વૃત્તિઓ દેખાતી નથી, ત્યાં સુધી ધર્મને નામે કરેલી અનેક ક્રિયાઓ ધર્મ બનતી નથી. મૃગજળ શબ્દમાં જળ શબ્દ આવવાથી એમાં જેમ જળનું તત્ત્વ નથી દેખાતું, તેમ હોઇ ક્રિયાની સાથે ધર્મ શબ્દ લગાડવાથી એ ક્રિયા ધર્મમય નથી બનતી.

ચિત્ત શુદ્ધ થયા સિવાય ધર્મ આચરણ મુશ્કેલ બને છે. તેથી જ મહા-પુરૂષોએ અને ધાર્મીક ગ્રંથોએ ચિત્તશુદ્ધિ ઉપર ખુબ જ ભાર આપ્યો છે. આપણે જો પ્રયત્નશીલ હોઇએ, આપણે ખરેખર જો ચિત્તશુદ્ધિનો આગ્રહ રાખતા હોઇએ, તો એ વસ્તુ દેખાય છે એટલી કઠણ નથી. ઇશ્વરે આપણને દરેકને શરીર, બુદ્ધિ, અને હૃદય આપ્યાં છે. જન્મ વખતે બધાનાં શરીરો લગભગ સરખાં જ હોય છે. કસરતબાજો અને મલ્લો નાનપણથી જ પોતાના શરીરનો વિકાસ નજરમાં રાખીને એ દિશામાં પ્રયત્નો કરે છે અને ખુબ પ્રયત્નોથી અને સાવધાનીથી અપૂર્વ શારીરિક સીદ્ધિ મેળવે છે. બુધ્ધિના ક્ષેત્રમાં પણ અભ્યાસથી અને પ્રયત્નશીલતાથી આજની અદ્‌ભુત શોધખોળો શકય બની છે, હૃદય શુધ્ધિની બાબતમાં બહુજનસમાજનું ધ્યાન શરીર અને બુધ્ધિના વીકાસના પ્રમાણમાં ઓછું ખેંચાયું છે. શરીર સ્વસ્થ હશે. બુધ્ધીમત્તા ઠીક હશે તો હૃદય શુધ્ધ બન્યું છે કે નહિ તે વિષે લોકોને ઓછી ચિન્તા હોય છે. આજના સમાજનું આ દુઃખદ ચિત્ર છે. આજના સમાજે ધર્મને એટલે હૃદયશુધ્ધિને પ્રમાણમાં વસ્તુ માની છે, હૃદયશુધ્ધી વિના ધાર્મીક આચરણ અશકય બન્યું છે અને ધર્મ સિવાય સુખ અને શાંતિ અલોપ થયાં છે. આપણા બધામાં એ ધર્મનિષ્ઠા અને ઇશ્વરનિષ્ઠા જાગૃત થવા માટે સંયુકત પ્રયાસો કરીએ, પૂજા, પાઠ, નામસ્મરણ, ઇત્યાદિ જે કાંઇ સાધનો આપણે વાપરતા હોઇએ તેનો તેજ દ્રષ્ટિએ ઉપયોગ કરીએ. આપણી વૃત્તિ સારી હશે તો આ કામમાં ઇશ્વર આપણને અવશ્ય સહાય કરશે.

જેને ઇશ્વર દર્શન કરવા છે તેણે મંદીરે જતાં પહેલાં કેદ-ખાનાની મુલાકાત લેવી. દેવળમાં જતાં પહેલાં ઇસ્પીતાલની મુલાકાત લેવી. ગીતા વાંચતાં પહેલાં આંગણામાં ઉભેલા ભિક્ષુકને મદદ કરવી.

કાગાવા.

—o—

બુરાઇ આ જગતમાં શાથી છે અને શી ચીજ છે એ પ્રશ્નો આપણી મર્યાદિત બુદ્ધિથીપર છે. આપણે એટલું જાણીએ એટલે બસ છે કે, બુરાઇ તથા ભલાઈ બન્ને છે. અને જ્યારે આપણે એ એને જુદાં જુદાં ઓળખી શકીએ ત્યારે ત્યારે આપણે ભલાઇને પસંદ કરવી જોઇએ અને બુરાઇને તજવી જોઇએ.

ગાંધીજી.

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their cheques with their orders.

Write For Price List.

સ્વાદિષ્ટ મીઠાઈનું જાણીતું મથક

બહારગામના ગ્રાહકોએ ઓરડર સાથે ચેક મોકલવા મહેરબાની કરવી.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.
(PTY) LTD.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ
હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટર્સ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, ઉલન રગ્સ. બ્લાન્કેટસ—બધી જાતો માટે જાત જાતનો માલ. તેમજ ક્રેપડીચીન જ્યોરજેટ સાડીઓ વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા આમંત્રણ છે.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૩૩-૨૬૫૧

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

મુસાફરી. વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘરે બેઠા અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા, યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone: 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મગનભાઈ ભાણાભાઈ કાદીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ ઊંચા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અગાઉ વખણાએલું સુરતી ભુસું સેવ, મગરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆં, પાતરાં વિગેરે દરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

તાજુ ઉમદા ફ્રુટ

ડરબનનું આદુ ૧/૬ રતલ; મોટી કલીનું લસણ ૧/૬ રતલ; ગોળ બાસ્કીટ ૧૦/૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસકીટો ૧૬/૦ ડઝન; કપુરી તથા સેવલી પાન શી. ૫ રતલ; પોસ્ટેજ અલગ......બનાના, કાચા બનાના, પોપો, પાઇનાપલ, નાચીસ અને મેન્ડરીન રોજના બજાર ભાવથી મળશે. દેશી શાકભાજીમાં સુરતી સફેદ પાપડી, કાળી પાપડી, તુવેર સીંગ, વેંગણ. સરગવાની સીંગ, દૂધી અને લીલાં મરચાં મળશે. શી. ૭—૬ થી શી. ૧૦નું પારસલ બનાવી પોસ્ટથી મોકલીએ છીએ. સુરણ, આંબા હળદ તથા લીલી હળદની મોસમ ચાલુ થઈ છે. કાચી કેરી પણ હવે મળશે.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

NATHOO TABHA
TIMBER & HARDWARE MERCHANT
& DIRECT IMPORTER

· Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron-Duke, Buffalo, and Elephant brands paint or any other building material at reasonable price.

Established 1907, NATHOO TABHA,
107 Queen Street, Phone 24647.
Telegraph "Mani," DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ટ, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. માલ રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૬ જુલાઈ, ૧૯૫૪.

યુનાઈટેડ પાર્ટી યુથ ઓરગનાઈઝેશન

યુનાઇટેડ પાર્ટી યુથ ઓરગનાઇઝેશન, જુલાઇ તા. ૧૧મીના રવીવારે બ્લુમફનટીનમાં મળેલી તેના કોંગ્રેસે બતાવેલી વલણપરથી જોતાં દેખાય છે તેના કરતાં, અમે ધાર્યું હતું કે, વધારે ઉદાર હશે. આ દેશના ભાવિનો આધાર યુવાનોપર રહેલો છે અને ઉદાર હોવાનો દાવો કરનાર પક્ષના યુવાનોજ જ્યારે અનુદાર વલણ બતાવે ત્યારે એ આશાજનક ચિન્હ નહિજ ગણાય. નેશનલીસ્ટો તેઓની હાંસી કરે તેમાં કશું ગેરવાજબી પણું નહિ ગણાય.

એટલી હકીકત સ્વિકારવામાં આવી છે એટલું સંતોષજનક છે કે યુનીયન ની એક્ત્રયાંશ નેટીવ વસતી તેઓને માટે ગામડાંઓમાં રાખવામાં આવેલા અલાયદા વાડાઓ (રીઝર્વો)માં નથી રહેતા પરંતુ ગોરાઓના લત્તાઓમાં રહે છે અને દેશનાં આર્થીક જીવનમાં વિશાળ ફાળો આપી રહ્યા છે અને ગોરાઓને તેઓની મજુરી વિના ચાલી શકે તેમ નથી. યુનીયનના પ્રધાન મંડળના કેટલાક જવાબદાર પ્રધાનો જે કહેતા આવેલા છે, કે ગોરાને કાળા માણસનો બોજો સહેવો પડે છે, અને કાળા માણસને પોતાના શિક્ષણનો ખર્ચ જાતે આપવો પડશે તેના કરતાં આ તદ્દન જુદીજ વાત થઇ. ખરી હકીકત તો એ છે કે કાળા માણસને ગોરાના છોકરાંનાં શિક્ષણનો ખર્ચ સીધી તેમજ આડકતરી રીતે તેના લોહી અને પરસેવા વડે આપવો પડે છે.

એ ઘણું શોચનીય છે કે યુનાઇટેડ પાર્ટી યુથ ઓરગનાઈઝેશનની યુનીયન ની કોંગ્રેસની અમુક શાખાઓ તરફથી મુકવામાં આવેલો ઠરાવ, કે નેટીવોને પાર્લામેન્ટમાં વધુ પ્રતિનિધિત્વ આપવામાં આવવું જોઇએ અને જમીનની માલીકીનો હક આપવો જોઇએ કે જેથી તેઓ ગોરાના લત્તાઓમાં જમીન ધરાવી શકે અને અમુક નેટીવો, જેઓ જરૂરી લાયકાતો ધરાવતા હોય, તેઓને સામાન્ય મતપત્રકમાં દાખલ કરી શકાય. તેનાપર ત્રણ કલાક સુધી ચર્ચા કર્યા બાદ તેનો મોટા ભાગના ડેલીગેટોએ, તે "ઘણો ઉદાર" હોવાના કારણે વિરોધ કર્યો હતો અને મત લેવાતાં તે ઉડી ગયો હતો અને તેના બદલામાં યુનાઇટેડ પાર્ટીની હાલની નીતીમાં સંપૂર્ણ વિશ્વાસ મુકનારો બીજો ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. યુનાઇટેડ પાર્ટીની ફકત નીતી ડૉ. લ્યુકસ સ્ટીનકેમ્પે એ જણાવી હતી કે, હાલ તુરત યુનાઇટેડ પાર્ટી નેટીવોને તેઓના પોતાના લત્તાઓમાં જ રાજકીય રીતે ખીલવાની તક આપવા તઇયાર છે. ડૉ. સ્ટીનકેમ્પે કહ્યું કે નેટીવોને તેઓના પોતાના ટાઉનશીપોમાં પોતાનો મ્યુનીસીપલ વહીવટ ચલાવવાની તક અપાવી જોઇએ.

નેશનલીસ્ટો નેટીવોને જે આપવા માંગે છે તેના કરતાં આમાં કશું વિશેષ નથી અને તેથીજ નેશનલીસ્ટો વાજબીપણે કહી શકે છે કે યુનાઇટેડ પાર્ટી પાસે કોઇ જાતની નીતી છેજ નહિ. એ દિવસો હવે વહી ગયા છે કે જ્યારે નેટીવોને શું "છુટો" આપવા માંગો છો તેની વાત કરી શકાય. તેઓ હવે 'છુટો" માંગતાજ નથી. પોતાની જન્મભુમીમાં રાજકીય તેમજ આર્થીક ક્ષેત્રમાં તેઓ પોતાના ન્યાયી હકોની માગણી કરી રહ્યા છે. ગોરા રાજ્યકર્તાઓએ એમ કહેવું વાજબી નથી કે તેઓની એ માગણીઓને તેઓ સંતોષવાના નથી. હમણાં જો તેઓ માનથી નહિ સંતોષે તો થોડા જ સમયમાં તેઓને તે અપમાનથી સંતોષવી પડશે બીન-ગોરાઓ જે ઝડપી પ્રગતી કરી રહ્યા છે તેને રોકવાનો પ્રયત્ન કરવો એ રાજા કેન્યુટના સમુદ્રના મોજાં રોકવાના પ્રયત્નના જેવું થશે. દક્ષિણ આફ્રીકાના ગોરાઓએ જો જીવવું હોય તો તેઓના નવયુવાનોએ હમણાં જ હસ્તીમાં આવેલી લીબરલ પાર્ટીને માર્ગે વિચરવું પડશે અને એ પાર્ટીને મજબુત બનાવવાને પોતાનું બનતું કરવું પડશે.

વધારે ડહાપણ ભરેલો મત

એજ તારીખના 'નાટાલ મરક્યુરી' માં સાપાએ આપેલા બીજા ખબર પ્રસિદ્ધ થયા છે જેમાં યુનાઇટેડ પાર્ટી યુથ ઓરગનાઇઝેશનની યુનીયનની કોંગ્રેસના પ્રમુખ મી. આર. એ. એફ. સ્વાર્ટ એમ.પી.એ અને ડૉ. કોલીન સ્ટેઇને કરેલાં ભાષણોનો હેવાલ આપવામાં આવ્યો છે, જેનો સુર વધારે ડહાપણભરેલો અને રુચિકર છે.

મી. સ્વાર્ટે કહ્યુ હતું કે દક્ષિણ આફ્રીકાના ગોરાઓ ભોગવી રહ્યા છે તે હકો અને છુટો નહિ ભોગવનારાઓને કેવી છુટો આપવી તેનો દક્ષિણ આફ્રીકાએ વિચાર કરવો પડશે. વર્ષો વર્ષ જેઓ પોતાનો જીવન માર્ગ સુધારતા જાય છે અને વિકસિત થતા જાય છે તેઓને દેશે ધ્યાન આપવુંજ પડશે.

મી. સ્વાર્ટે કહ્યું કે યુનાઈટેડ પાર્ટી નો પાયો રાષ્ટ્રીય ઐક્ય છે, જે દક્ષિણ આફ્રીકાને માટે મુખ્ય અગત્યનો છે. એજ એક પાર્ટી છે કે જે સઘળા વર્ગો નું ખરૂં પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે. તેનો હેતુ સંયુક્ત રાષ્ટ્ર રચવાનો છે અને એ દિવસની તે આકાંક્ષા રાખે છે કે જ્યારે માણસની કીંમત તેણે દક્ષિણ આફ્રીકાની સેવા કેટલી કરી છે તે પરથી અંકાશે અને નહિ કે તે કઈ ભાષા બોલે છે અથવા તે કઈ જાતીનો છે તેપરથી.

ડૉ. કોલીન સ્ટેઇને કહ્યુ કે, બીન-ગોરાઓના પ્રશ્નનો ફેંસલ લાવવાને એક સારામાં સારો માર્ગ એ છે કે તેઓને વખતસર એવી છુટો આપવી કે જે તેઓ ખરા ભાવથી સ્વિકારી શકે. તેને માટે દક્ષિણ આફ્રીકાને તેના ભૂતકાળના મહાન નેતાઓનાં ડહાપણ અને મુત્સદ્દિગીરીની જરૂર છે.

ડૉ. સ્ટેઇને કહ્યું કે, હું આશાવાદી છું. યુનીયન પોતાના મુશ્કેલ પ્રશ્નો ફેંસલ લાવી શકશે. પરંતુ બન્ને કોમો એ એકત્ર થઇ ઉભવાની ઘણીજ જરૂર છે. દેશને જો દરેક વર્ગનો સહકાર, શુભેચ્છા અને કાર્ય કરવામાં એકસંપ મળે તો બીન-ગોરાના સવાલનો સંતોષકારક ફેંસલ લાવવાને ઘણાજ અનુકુળ સંજોગો છે. કડવાશ અને વેરઝેરથી દક્ષિણ આફ્રીકાને કશું મળી શકતું નથી.

આ બેશક વધારે ડહાપણભરેલા વિચારો છે અને યુનાઇટેડ પાર્ટી યુથ લીગની કોંગ્રેસે જો એ વિચારોની દોરવણી લીધેલી હોત તો જરૂર તેને માટે શોભાસ્પદ ગણાત.

દક્ષિણ આફ્રીકાના વર્ણભેદના સવાલપર કેનન કોલીન્સ

લંડનના સેન્ટ પોલ્સ કથીડ્રલના વડા પાદરી કેનન એલ. જે. કોલીન્સ, જેઓ ટુંક મુદતથી આ દેશના વર્ણભેદ ના સવાલનો અભ્યાસ કરી રહ્યા છે તેમણે કેપટાઉનમાં અખબારના ખબર પત્રીને કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રીકાના ગોરાઓ જો બીન-ગોરાઓ તરફ સમાનપણે વર્તે અને મોટાઇનો ફાંકો નહિ રાખે તો હજુ પણ સઘળી પ્રજાઓ હળીમળીને સુખી રહી શકે.

દક્ષિણ આફ્રીકાના પોતાનાં પર્યટણ ઉપર બોલતાં તેમણે કહ્યું કે મારી પોતાની છાપ એ છે કે જાતીભેદના સવાલપર નિર્ણય ઉપર આવી જવાનું હવે અસુરૂં થવા લાગ્યું છે. સમાન દરજ્જો અને તક એ બે અગત્યની વસ્તુઓ છે.

મને લાગે છે કે યુરોપીયનોએ જવાબદાર બીન-યુરોપીયન મત તરફ નજર કરવી જોઇએ અને તેઓની સાથે મસલત કરીને આ દેશનું ભવિષ્ય ઘડવું જોઇએ.

કેનન કોલીન્સને પુછવામાં આવ્યું કે શું આ દેશના જાતીભેદના સવાલનો છેવટનો ઉકેલ જાતીના મીશ્રણમાંજ રહેલો છે? તેના જવાબમાં તેમણે કહ્યું કે જો એમ હોય તો પણ કશું ખોટું નથી. સ્વતંત્ર લોકો સ્વતંત્ર નિર્ણયપર આવી શકે છે.

સંભવ છે કે એવા નિર્ણયથી બહુ મીશ્રણ થશે નહિ. દાખલા તરીકે જેઓ એવાં મીશ્રણનો ભય રાખે છે તેઓ પોતેજ આંતર લગ્નોને તિરસ્કારે નારા છે.

કેનન કોલીન્સે કહ્યું કે ખરૂં છે કે યુનીયનમાં એવા ઉદાર મનના લોકો પડેલા છે કે જેઓ જાતીભેદ નાબુદ કરવા મથી રહેલા છે. પરંતુ મને ચીંતા એ થાય છે કે કેટલા થોડા યુરોપીયનો એવા છે કે જેઓ હાલની પરિસ્થિતિમાં બીન-ગોરાની સ્થિતિમાં મુકાવું કેવું છે એ ખરેખર જાણતા નથી, કેટલાયે લોકો જેઓ ઉદાર મનના દેખાય છે તેઓ સ્થિતિને વિષે એવી રીતે બોલે છે કે, મને વિચાર આવે છે કે, આફ્રીકનની દશા કેવી કઢંગી છે એ તેઓ ખરેખર સમજે છે ખરા?

કેનન કોલીન્સે કહ્યું કે નેટીવો અમુક સ્થિતિમાં રહે છે તેને વિષે મને અત્રે સમજાવવામાં આવ્યું કે નેટીવો જાતજ એવી સ્થિતિમા રહેવું પસંદ કરે છે. પરંતુ જેટલા આફ્રીકનોને હું મળેલો છું તેઓએ મને સાફ સાફ કહેલું છે કે તેઓ એવી દશામાં રહેવાં નથી ઇચ્છતા. અહિ એવી મનોદશા વર્તતી હું જોઉં છું કે અમુક માણસ કાળો છે તેથી તે ગોરાના જેવી સગવડો ઇચ્છતોજ નથી. ગોરાની સર્વોપરિતા સેગ્રેગેશન અને જાતીભેદ બળજબરીથી સ્થાપિત કરવાનો પ્રયત્ન કરનારા કાયદાથી દેશમાં જે ભય પ્રવર્તી રહ્યો છે તે વધી રહેલો જણાય છે.

કોમ્યુનીઝમ વિષે પુછવામાં આવતાં તેમણે કહ્યું કે મારા જોવા મુજબ કોમ્યુનીઝમનો ભય એટલો બધો નથી જેટલો અનુદારતાનો છે. જાતીભેદપર ની ઉદાર વલણ સામેના આક્રમણને ઢાંકી દેવા કોમ્યુનીઝમનો બ્હાઉ ઉભો કરવામાં આવ્યો છે. હું માનું છું કે સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમના કાયદાનો જેટલો વધારે અમલ કરવામાં આવશે તેટલો જે વસ્તુને તેનાથી અટકાવવા ધરવામાં આવેલી છે તે વધ્યે જશે.

કેનન કોલીન્સ જુલાઇ તા. ૧૭મી ના જોહાનીસબર્ગ પાછા ફરશે અને જુલાઇ તા. ૨૦મીના ઈંગ્લાંડ જવા ઉપડી જશે.

ઠરાવો

હીંદ અને દક્ષિણ આફ્રીકા વચ્ચેના સંબંધ

સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની ગયા વીકએન્ડના ડરબનમાં મળેલી એકવીસમી કોન્ફરન્સે પસાર કરેલા ઠરાવોમાંના કેટલાક નીચે પ્રમાણે હતા:

આ કોન્ફરન્સ દક્ષિણ આફ્રીકામાં હીંન્દના હાઇ કમીશનરની ઓફીસ બંધ થવા સુધીના દક્ષિણ આફ્રિકા અને હીંદ સરકારો વચ્ચે બગડેલા સંબંધની સખેદ નોંધ લે છે......હીંદ અને યુનીયન વચ્ચે હાલ વર્તી રહેલી ગુંચને માટે દ.પ દક્ષિણ આફ્રીકાની સરકારને શિરે છે કે જેણે, યુનાઇટેડ નેશન્સના ઠરાવાનુસાર માનભરેલી રીતે રાઉન્ડ ટેબલ કોન્ફરન્સ ભરવાના હીંદ અને પાકીસ્તાનની સરકારોના પ્રયત્નોને વખતોવખત તોડી પાડેલા છે. આંતર રાષ્ટ્રીય કરારોની યુનીયન સરકારે કરેલી સંપુર્ણ અવગણનાના કારણે બ્રીટીશ કોમનવેલ્થના આ બે દેશો વચ્ચેનો રાજકીય સંબંધ તુટી પડેલો છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય ટીકાઓ છતાં યુનીયન સરકારે યુનાઇટેડ નેશન્સના ઠરાવોનું પાલન નથી કરેલું એટલું જ નહિ પરંતુ એપાર્ટહેડના વિનાશકારક માર્ગે ગઇ છે અને ખાસ કરી ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટ જેવા કાયદા પસાર કરેલા છે, જે કેપટાઉન એગ્રીમેન્ટની ઉન્નતિની કલમની પાછળ રહેલી ભાવનાનો સદંતર ભંગ કરનારા છે. યુનીયન સરકારે પોતાના કાયદા તેમજ વહીવટથી કેપટાઉન એગ્રીમેન્ટનો ઇન્કાર કરેલો હોવા છતા દક્ષિણ આફ્રિકાના હીંદીઓને આ દેશમાંથી કાઢી મુકવાને તે એસીસ્ટેડ એમીગ્રેશન સ્કીમનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે.

આ કોન્ફરન્સ નોંધ લે છે કે કેપટાઉન એગ્રીમેન્ટ લાગતી વળગતી સરકારો તરફથી દક્ષિણ આફ્રિકાના હીંદીઓ કે હીંદના લોકોની સંમતીથી થયું નહોતુ. કોન્ફરન્સ એવો મત ધરાવે છે કે હીંદ સરકારે હવે કોમનવેલ્થના દેશોમાં વર્તતા જ્ઞાતીભેદનો સવાલ તે તે દેશોની સરકારોની સાથે સીધો ઉઠાવવો જોઇએ અને આપણે સૌ દક્ષિણ આફ્રીકાના નાગરીકો હોઇ અને આ દેશના બહાર મોકલી દેવામાં આવવાની નીતીની વિરૂધ્ધ હોઇ એસીસ્ટેડ એમીગ્રેશન સ્કીમનો અંત લાવવાના સવાલને ગંભીર ધ્યાન દેવુ જોઇએ.

ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટ

આ કોન્ફરન્સ ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટને ફરી સખત રીતે વખોડી કાઢે છે. નેશનલીસ્ટ સરકારના એપાર્ટહેડના કાયદાઓમા એ સૌથી ખરાબમાં ખરાબ કાયદો છે અને દક્ષિણ આફ્રિકાના હીંદીઓ લોકશાહીમાં માનનારા સબળ લોકોની સાથે મળી એ કાયદાને અમલમાં મુકવાના પ્રયત્નનો દરેકદરેક પગલે વિરોધ કરશે.

આ કોન્ફરન્સ લેન્ડ ટેન્યેર એડવાઇઝરી બોર્ડ કોંગ્રેસોને બોર્ડ સમક્ષ હાજર થવામાંથી બાતલ કરવાના આપેલા ચુકાદાને વખોડી કાઢે છે. એ ચુકાદાને તે રેસ ઝોનીંગ પ્લેનો પર પ્રજાનો ખરો અવાજ રોકવાના પ્રયત્ન તરીકે ગણે છે.

કોન્ફરન્સ બોર્ડ સમક્ષ, કોંગ્રેસ જે એક પ્રજાકીય સંસ્થા છે, તેના ચુંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ મારફતે અવાજ રજુ કરવાનો તેનો હક સુરક્ષિત રાખવા જરૂર જણાય તેવા તાકીદના કાયદેસર પગલાં લેવા નવી એક્ઝેક્યુટીવ કમીટીને સુચના આપે છે.

ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટની સામેનો કોંગ્રેસનો વિરોધ એપાર્ટહેડના સઘળા કાયદાઓ સામેના તેના વિરોધપર રચાએલો છે અને આ જુલમી જાતીભેદના કાયદાની રૂએ કોઇ પણ લોકોને પોતાના રહેઠાણોમાંથી ઉખેડી કાઢવા સામે સખત વિરોધ કરે છે. અમારી આ વલણના કારણેજ અમે બોર્ડ સમક્ષ બીજી કોઇ પણ યોજના મુકવાની વિરૂધ્ધ છીએ, કારણ ગમે તેવી યોજનાનું પરિણામ કેટલાક લોકોને પોતાના રહેઠાણોમાંથી ઉખેડી કાઢવાનું આવશેજ.

કોન્ફરન્સ નાટાલ અને ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિઅન ઓરગનાઇઝેશનના બોર્ડ સમક્ષ યોજનાઓ રજુ કરવાના પગલાંને સખત રીતે વખોડી કાઢે છે. ઓરગનાઇઝેશન મુઠીભર વ્યક્તિઓની બનેલી છે અને તેનું એ પગલું હીંદી જનતાની ઇચ્છા વિરૂધ્ધ છે. સમસ્ત યુનીયનના હીંદીઓની ફરજ છે કે તેઓએ આ કાયદો અમલમાં મુકવામાં જે કોઇ પણ વ્યક્તિઓ સરકારને સાથ આપતી હોય તેનો વિરોધ કરવો અને આપણા લોકોની લડતને બેવફા થનાર તરીકે તે વ્યક્તિઓને ઉઘાડી પાડવી.

જોહાનીસબર્ગના વેસ્ટર્ન એરીયાઝ

આ કોન્ફરન્સ જોહાનીસબર્ગના વેસ્ટર્ન એરીયાઝના ૫૦૦૦ હિંદીઓ સહીત ૫૮૦૦૦ લોકોને કાયદાના બળથી ઉખેડી કાઢવાના નેશનલીસ્ટ સરકારનાં પ્રયત્નોને એપાર્ટહેડની નીતીને ગમે તે ભોગે અમલમાં મુકવાના એક અત્યંત નિરંકુશ અને અમાનુષિ કૃત્ય તરીકે ગણે છે અને નેટીવ રીસેટલમેન્ટ એક્ટના રૂએ નેટીવ એફેર્સના પ્રધાનના હાથમાં મુકાયેલી સત્તાઓને આપખુદીભરેલી લેખે છે.

આ કોન્ફરન્સ રીમુવલ સ્કીમનો વિરોધ કરવા સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસે બીજી બીન-ગોરી સંસ્થાઓની સાથે મળીને જે પગલાં લીધેલાં છે તેથી સંતોષ દર્શાવે છે અને લાગતા વળગતા લોકો વેસ્ટર્ન એરીયાઝના આફ્રીકન લોકોએ બતાવેલી દ્રઢતા અને હિંમતને માટે તેઓને અભિનંદન આપે છે.

આ કોન્ફરન્સ આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રેસીડન્ટ જનરલે ૫૦,૦૦૦ સ્વયંસેવકોને માટે કરેલી હાકલને આવકારે છે અને હિંદીઓમાંથી તેને માટે ભરતી કરવાને પોતાનું બનતું કરવા અને વેસ્ટર્ન એરીયાઝમાં અમલમાં મુકવામાં આવનાર એપાર્ટહેડની જુલમી અને તિરસ્કારભરેલી યોજનાની સામેની મોટી લડતમાં આફ્રિકનો સાથે ખભેખભા જોડી ઉભા રહેવાનો ઠરાવ કરે છે.

વિવિધ ખબરો

સા. આ. ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની કોન્ફરન્સની પોલીસે લીધેલી મુલાકાત

ગયા રવીવારે સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની એકવીસમી કોન્ફરન્સનું કામ ચાલી રહ્યું હતું ત્યારે કમાન્ડર કેપ્ટન એમ. સી. લેમ્પરેખ્ટના હાથ નીચે સાત પોલીસે આવી બીજા પ્રાંતોમાંથી આવેલા ડેલીગેટોની ઝડતી લીધી હતી. કેપ્ટન લેમ્પરેખ્ટે 'નાટાલ મરક્યુરી'ને કરેલાં નીવેદન મુજબ પોલીસ એવા ખબરપરથી આવી હતી કે નાટાલની બહારથી આવેલા કેટલાક ડેલીગેટો ન્યાય મંત્રીએ મુકેલા પ્રતિબંધનો અનાદર કરી આવેલા હતા. પોલીસે ઇમીગ્રેશન કાયદાની રૂએ ટ્રાંસવાલ અને કેપથી આવેલા ડેલીગેટોની તપાસ કરી હતી. એ કાયદા મુજબ નાટાલની બહારથી આવેલાઓ પાસે આ પ્રાંતમાં દાખલ થવાની પરમીટ હોવી જોઇએ.

કોંગ્રેસે પોલીસનાં આ પગલાંનો વિરોધ કરનારો ઠરાવ પસાર કર્યો હતો. ઇમીગ્રેશન કાયદો જે પોતાનાજ દેશમાં હીંદીઓને એક સ્થળેથી બીજે સ્થળે જવાની સ્વતંત્રતાપર પ્રતિબંધ મુકી પરદેશી ગણી કાઢનારો છે તેને વખોડી કાઢવામાં આવ્યો હતો.

હીંદના દેશી રાજાઓને શ્રી. નેહરૂએ આપેલી શીખામણ

લગભગ ૬૦૦ દેશી રાજાઓને તેમની ઘટતી જતી મીલકતને બચાવવા શ્રી નેહરૂએ શીખામણ આપી હતી. પત્રો દ્વારા શ્રી નેહરૂએ બધા રાજાઓને જણાવ્યું હતું કે તેમણે તેમની સ્થાવર તેમજ જંગમ મીલકતોનું એક ટ્રસ્ટ ઉભું કરવું જોઇએ અને તેમના સગાવહાલા અને વારસોને અમુક મુકરર ભથ્થુ નક્કી કરવું જોઇએ. આ બાબતમાં શ્રી નેહરૂએ હૈદ્રાબાદના નીઝામનો દાખલો આપ્યો હતો. હૈદ્રાબાદના નીઝામે લગભગ ૩૦ ટ્રસ્ટો બનાવ્યાં છે. આથી રાજાઓનો ખોટો ખરચો દુર થાય છે.

પરદેશમાં વસતા ચીનાઓ

ટુંક સમયમાં ચાઇનીઝ સરકાર બીજા દેશોમાં વસતા ચીનાઓ વીશે તેમની નીતીની જાહેરાત કરશે એમ માનવામાં આવે છે. બીજી બધી પ્રજાઓની જેમ ચીનાઓ ભળી શકતા નથી અને તેઓ જે દેશમાં રહે છે તે દેશો તરફની તેમની વફાદારી માટે શંકા રહે છે. ઇન્ડોનેશીયામાં લગભગ ૨૫ લાખ ચીનાઓ છે અને મલાયા અને સીંગાપોરમાં તેમની વધુમતી છે. બરમામાં વધતી જતી ચીનાઓની વસ્તીને લીધે બરમાની સરકાર મુંઝવણમાં પડી છે. ચાઉ-એન-લાઇની નીતી શ્રી નેહરૂ જેવી જ છે કે જે દેશોમાં ચીનાઓ રહેતા હોય તે દેશને તેમણે વફાદાર રહેવું જોઇએ. પરદેશમાં વસતા ચીનાઓ ચીનમાં થયેલા ફેરફારોથી અજાણ છે અને જો તેઓ પોતાના દેશમાં જાય તો તેઓને પરદેશીઓ જેવુંજ લાગે.

પરચુરણ

—નાટાલ યુનીવર્સીટીના બીન-યુરોપીઆએ નેશનલ યુનીયન ઓફ સાઉથ એફ્રીકન સ્ટુડન્ટસોને જણાવ્યું છે કે તેમનો ઇરાદો આ સંસ્થામાંથી નીકળી જવાનો છે કારણકે આ સંસ્થાએ ઠરાવો પસાર કરવા સીવાય બીજાં કંઇ પગલાં લીધાં નથી.

—હિંદમાંના ફ્રેન્ચ સ્થાનો વીશે ફરીથી હીંદ સાથે વાટાઘાટ શરૂ કરવાની શક્યતા વીશે વીચાર કરવા ફ્રેન્ચ કેબીનેટ મળી હતી. ફરીથી વાટાઘાટ શરૂ કરવા ફ્રાંસે હીંદને જણાવ્યું હતું પરંતુ હિંદને વધુ જમીન આપવા તેઓ રાજી નથી.

—યુનાઇટેડ નેશન્સ જનરલ એસેમ્બલીના પ્રેસીડન્ટ શ્રીમતી વીજયા લક્ષ્મી પંડીત લંડનમાં રાણીને મળ્યા હતા. શ્રીમતી પંડીત બ્રીટીશ સરકારના મહેમાન હતા. તેઓ લંડનના હીંદના હાઇ કમીશનર તરીકે નીમાશે

લીબરલ પાર્ટીની પહેલી વાર્ષીક કોન્ફરન્સ

નવી સ્થપાએલી લીબરલ પાર્ટીની પહેલી વાર્ષીક કોન્ફરન્સ મધ્યા શની, રવી અને સોમવારે લીયેપોલ્ડ સ્ટ્રીટપર આવેલા કાળી હોલમાં મળી હતી.

તેના નેતા મીસીસ બેલીંજર નાદુરસ્ત તબીયતના કારણે હાજર રહી શકયાં નહોતાં. તેમનું લેખીત ભાષણ વાંચવામાં આવ્યું હતું જે નીચે પ્રમાણે હતું.

લીબરલ પાર્ટીએ પોતાની હસ્તીનું એક વર્ષ પુરૂં કર્યું છે. કોઇ પણ નવી રાજકીય હીલચાલનું શરૂઆતનું વર્ષ બલકે શરૂઆતના વર્ષો ઘણા કઠણ હોય છે. કેમકે તેમાં કાર્યકર્તાઓને અનેક માહીતીઓ મેળવવાની અને નવા અનુભવો મેળવવાના હોય છે અને સતત બદલાતી જતી પરિસ્થિતિઓને ટેવાવું પડે છે.

લીબરલ પાર્ટીના જીવનના આ પહેલાં વર્ષમાં બીજી એવી સંસ્થાઓના કરતાં વિશેષ મુશીબતો પડેલી નહિં ગણાય. કેટલીક નિરાશાઓ પણ તેને સહન કરવી પડી છે; પરંતુ તે સાથે તેની હસ્તીની અગત્ય પણ નિઃશંકપણે સિદ્ધ થઇ છે જેથી તેનો પુરો અવેજ મળી ગયો છે.

એક વસ્તુની નિરાશા આપણે ભોગવવી નથી પડી, ને એ કે, ઉદાર મત ધરાવનારાઓ આપણને સહાનુભૂતી આપવામાં ચુકેલા નથી. એક વસ્તુની નિરાશા—જો તેને નિરાશા કહી શકાય તો—રહેલી છે. કે દક્ષિણ આફ્રીકામાં ભુતકાળમાં જે ઉદારમતવાદીઓ મહાન લડતો લડી ચુકેલા છે, તેઓની આજે આપણને મદદ નથી. તેઓમાંના ઘણા ખરા મરણ પામેલા છે. કેટલાક નાહિંમત થઇથી ચાલી ગએલા છે. કેવળ મુઠીભર અહિ રહ્યા છે. પરંતુ તેઓની વિચિક્ષણતા અને અનુભવનો લાભ આપણે ઉઠાવી શકીએ છીએ.

આપણને નાહિમત કરી દેવાને ઘણુંયે કહેવામાં અને કરવામાં આવેલું છે. એક તરફથી આપણને તરંગી આદર્શવાદીઓ કહેવામાં આવ્યા છે. આપણને કહેવામાં આવેલું છે કે આપણે અવ્યવહારૂ અને વેદીયા છીએ. બીજી તરફથી કહેવામાં આવ્યું છે કે ઉદારમત ધરાવનારાઓએ જુદો પક્ષ સ્થાપવાની જરૂર નથી, જે કંઇ આપણે કહેવા માંગતા હોઇએ તે વિરોધ પક્ષમાં રહીને કરી શકીએ છીએ. નવો પક્ષ ઉભો કરવાથી આપણા બળો આપણે નબળા કરી નાખીએ છીએ અને તેથી આપણા સમાન શત્રુની ઉપર વિજય મેળવવાની શકયતા ઓછી થઇ જાય છે. હકીકતમાં આ બન્ને દલીલોથી આપણે નાહિમત થવાનું કારણ નથી, બલકે તે સારામાં સારી હિંમત આપનારી છે, અને આપણી હસ્તીનું વાજબીપણું સ્થાપિત કરનારી છે. કારણ તે આપણો આદર્શ સમજનારી અને સ્વીકારનારી છે. એ આદર્શ તે સઘળા લોકોના સહકારથી રચાએલ અને સઘળાની વફાદારી આકર્ષનારા સમાજની સ્થાપનાનો.

દક્ષિણ આફ્રીકામાં હમણાના વર્ષોમાં જે એક મહત્વની વસ્તુ બનેલી છે તે એ કે ઉદારમતવાદની ઉત્પત્તિ પરોપકારાર્થે નથી થઇ પરંતુ એક સ્વિકારાએલા રાજકીય બળ તરીકે થઇ છે. તટસ્થ નિરીક્ષક જોઇ શકશે કે આજના રાજકીય દ્રશ્યમાં આ એક નવું સ્વરૂપ દાખલ થયું છે.

સઘળા વિરોધ પક્ષો એક યા બીજી રીતે પોતાને ઉદારમતવાદી કહેવડાવે છે. અને ખુદ નેશનલીસ્ટો પણ દુનીયાને કહે છે કે તેઓના જેવા ઉદારમતવાદી બીજા કોઇ નથી.

મજુર પક્ષ, જે હજુ હમણા સુધી વર્ણભેદમાં માનનારો ક્રાંતિકારી પક્ષ હતો તે હવે સમાન નાગરીકત્વની વાત કરે છે પરંતુ અચોકસ મુદતને માટે ભેદ ભાવવાળું પ્રતિનિધિત્વ આપવા માગે છે.

ફેડરલ પક્ષ પણ એવી જ નીતીમાં માને છે અને તેનું નેતૃત્વ એવાના હાથમાં છે કે જે હમણા સુધી હર્ટઝોગ અને સ્મટસસની નીતીઓ વચ્ચે ગોથા ખાયા કરે છે પોતાનું મન અને દ્રષ્ટિ નેશનલીસ્ટોપર પરોવાઇ રહેલી હોઇ સ્મટસે સુચવેલો માર્ગ તે લઇ શકતી નથી, સાઉથ આફ્રીકન ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ રેસ રીલેશન્સની એક સભામાં સ્મટસે ઉગનીચતાના ખ્યાલને ખોટાં નોનસેન્સ તરીકે વખોડી કાઢયો હતો.

આ ડામાડોળ સ્થિતિ હિંમત આપનારી છે કેમકે વધારે ડહાપણ ભરેલી દ્રષ્ટિના આગમનની એ સુચક છે. પરંતુ એ પુરતું નથી. એટલા માટે પુરતું નથી કારણ તે ભૂતકાળની ઓછી ઉદાર વલણ અને હાલની વધારે ઉદાર વલણ વચ્ચેનો માર્ગ ગ્રહણ કરવાની વૃત્તિ બતાવનારી છે.

હવે વખત એ આવેલો છે કે જ્યારે ચોખ્ખી ઉદાર વલણ બતાવવામાં આવવી જોઇએ અને એ બતાવવાનું કામ આ લીબરલ પાર્ટીનું જ છે.

આપણે આપણા મીત્રોની ટીકાઓ પણ સંભળવી પડે છે. કહેવામાં આવ્યું છે કે સઘળાને માટે સમાન નાગરીકત્વ અને સમાન દરજ્જાની આપણે લીધેલી સ્થિતિમાં આપણે પુરા મક્કમ નથી. કોઇ પણ મુળ ધર્મીઓના કરતાં એ ધર્મમાં વટલાએલા નવા લોકો વધારે વાચાળ હોય છે અને તેઓની ધગશ જો કે કીમતી હોય છે છતાં ધર્મના ખરા હિમાયતીઓ સ્થાપિત મતના મજબુત પાયાપર જ આધાર રાખે છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના ઉદારમતવાદનો ઇતિહાસ, જેને ઘણું જ થોડું ધ્યાન આપવામાં આવેલું છે, તેણે નિઃશંકપણે સ્થાપિત કરેલું છે કે ઉદારમતવાદ જ્યારે ક્ષીણ થઇ ગયો હતો ત્યારે પણ ઉદારમત ધરાવનારાઓ સમાન હક્કો અને સમાન દરજ્જાના સિધ્ધાંતને સતત વળગી રહ્યા હતા, આ બાબતનો કોઇ પણ જાણકારથી વિરોધ કરી શકાશે નહિ.

આજે આપણો એકજ પક્ષ છે કે જે કયાં જવા માગે છે તે ચોકસ જાણે છે. પોતે કઇ જાતનો સમાજ રચવા માગે છે, એ પોતાના મનની સાથે નક્કી કરી નાખેલું છે. આ એક જ પક્ષ છે કે જે ડૉ. મલાનને ખરેખર ચેલેંજ કરી શકે છે. પોતાના અમેરીકાના ખબરપત્રીને ડૉ. મલાને લખ્યું હતું કે આફ્રિકાનરોએ દક્ષિણ આફ્રીકામાં બીન ગોરાઓને પોતાની જાતી તરીકેની ઓળખનો નાશ કર્યા વિના ખ્રીસ્તી બનાવવાનું ઇશ્વરે સોંપેલું કાર્ય કરવાનું છે.

આ દેશમાં આફ્રિકાનરોને ઇશ્વરે કાર્ય સોંપેલું છે એ વસ્તુ આપણે માન્ય રાખતા નથી.

સઘળી જાતી અને સંસ્કૃતિના લોકો અરસપરસ સહિષ્ણુતા અને આદર ભાવથી શાંતી અને એખલાસથી રહી શકે એવો સમાજ ઉત્પન્ન કરવાનાં સમસ્ત જગતના મવાલનો ઉકેલ લાવવાનું કામ દક્ષિણ આફ્રીકાના યુરોપીયનોને ઇશ્વરે સોંપેલું હોય એ માની શકાય છે.

એ ચેલેંજ આપણી સમક્ષ આવેલું છે. તેના આપણા પ્રત્યુત્તર ઉપર આપણા જ નહિ પરંતુ દુનીયાના ભાવિનો આધાર રહેલો છે.

એક ન્હાના પક્ષ તરીકે આપણે દુનીયાના વ્યવહારમાં ઘણો મોટો ફાળો આપી રહ્યા છીએ, જેને માટે આપણા વર્ણભેદનો સવાલ આભારી છે.

આપણે જે કરીશું તેના પર યુરોપીયન અને બીન યુરોપીયન દેશો વચ્ચેના સંબંધનો આધાર રહેશે. આપણી માન્યતા છે કે આપણું ભાવિ એવો સમાજ રચવામાં રહેલું છે કે જેમાં સઘળા લોકોને પોતાનો સંપુર્ણ ફાળો આપવાની તક અને ઉત્તેજન મળી શકે. આથી જ આપણે સઘળા લોકોને સમાન નાગરીકત્વ આપવાના પક્ષમાં આપણો ચોકકસ અને દ્રઢ મત આપી એ છીએ. તેમ કરવાથીજ દક્ષિણ આફ્રીકાના લોકોનું ભાવિ સ્થીર અને સુરક્ષિત રહી શકશે.

માજી ચીફ લુટુલી પર ફરી મુકાએલો પ્રતિબંધ

આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રેસીડન્ટ-જનરલ માજી ચીફ લુટુલી પર ન્યાય મંત્રી મી. સી. આર. સ્વાર્ટ તરફથી બે વર્ષ સુધી જાહેર મેળાવડાઓમાં હાજરી નહિ આપવાની અને નાટાલના લોઅર ટુગેલાના મેજીસ્ટ્રીરીયલ ડીસ્ટ્રીકટની બહાર નહિ જવાની એમ બે નોટીસો બજાવવામાં આવી છે. જોહાનીસબર્ગના નેટીવ ટાઉનશીપ સોફાયટાઉનમાં મળેલી આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ (ટ્રાંસવાલ)ની મીટીંગ, જેમાં માજી ચીફ લુટુલી ભાષણ કરવાના હતા, તેમાં આ વસ્તુ જાહેર કરવામાં આવી હતી.

બન્ને નોટીસો રાયટસ એસેમ્બલીઝ એકટ અને ૧૯૧૪ના સુધારવામાં આવેલા ક્રીમીનલ લૉ એમેન્ડમેન્ટ એકટની રૂએ બજાવાઇ હતી.

એકમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ન્યાયમંત્રીને સંતોષ થયો છે કે માજી ચીફ લુટુલી દક્ષિણ આફ્રિકામાં યુરોપીયનો અને બીન-યુરોપીયનો વચ્ચે ઝેરની લાગણી ફેલાવી રહ્યા છે.

મીટીંગે ન્યાયમંત્રીના પગલાંને વખોડી કાઢનારો ઠરાવ પસાર કર્યો હતો. તેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે માજી ચીફ લુટુલી ગોરા અને બીન-ગોરા વચ્ચે ઝેરની લાગણી ફેલાવી રહ્યા છે એ ન્યાયમંત્રીએ મુકેલો આરોપ જુઠો છે. પોતાની નીતીનો વિરોધ કરનારાઓને રૂંધી દેવાને સરકારે એ ઘડી કાઢેલો છે.

મી. લુટુલીએ સાપાને એક નિવેદનમાં જણાવ્યું હતું કે આ પ્રતિબંધથી કોંગ્રેસના પોતાના સભ્યપદને કશી હરકત થતી નથી.

તેમણે જણાવ્યું કે મારી હીલચાલ પર મુકવામાં આવેલા આ નવા પ્રતિબંધનું કારણ એ લાગે છે કે નવી સ્થપાએલી પ્રજાજનોની કોંગ્રેસની નેશનલ એકશન કાઉન્સીલની સાથેની મારી પ્રવૃત્તિ અટકાવી દેવી. આ કાઉન્સીલ આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ, સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ, સા. આ. કોંગ્રેસ ઓફ ડેમોક્રેટસ અને સા. આ. કલર્ડ પીપલ્સ ઓરગનાઇઝેશન તરફથી યોજવામાં આવી છે.

માજી ચીફ લુટુલીએ કહ્યું કે હવે હું ટુગેલામાં મારા ફાર્મપર પાછો જઇશ. ચીફના હોદાપરથી મને બરતરફ કરવામાં આવ્યો ત્યારથી હું મારા ફાર્મપર ખેતી કરતો આવ્યો છું.

—અમદાવાદ: બનાસકાંઠા જીલ્લામાં આવેલા દાંતાના મહારાણાના કુટુંબી શ્રી પૃથ્વિસિંહજી ભીમસીંહજીને ગેરકાયદે બીરની બાટલી લાવવા માટે ૭ માસની કેદ અને રૂ. ૫૦૦ દંડની સજા કરવામાં આવી છે.

સા. આ. ઈન્ડિઅન કોંગ્રેસની એકવીસમી કોન્ફરન્સ

સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની એકવીસમી કોન્ફરન્સ શુક્રવાર તા. ૯મીની રાતે ડરબનના કાજી હોલમાં આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રેસીડન્ટ-જનરલ માજી ચીફ એ. જે. લુટુલીના હસ્તે ખુલ્લી મુકાઇ હતી અને બાકીની બેઠકો વીકએન્ડ દરમીયાન પાઇન સ્ટ્રીટના મદ્રેસામાં મળી હતી.

માજી ચીફ લુટુલી પોતાના ઉપર મુકાએલ પ્રતિબંધ ઉઠાવી લેવામાં આવ્યા બાદ આ પહેલીજ વાર જાહેરમાં હાજર થયા હતા. ભાષણ કરતાં તેમણે જણાવ્યું કે લોકશાહી ધોરણપર દક્ષિણ આફ્રીકાના સઘળા લોકોની માલીકી હોવી જોઇએ તે માટેની લડતમાં ભાગ લેનારા સઘળાઓને માટે એ એક ચીંતાનો વિષય પડેલો છે. હાલ સુધારાના એ ફળોનો ઇજારો કેવળ યુરોપીયનોજ ધરાવી રહ્યા છે.

બીન-ગોરાઓને પાર્લામેન્ટમાં અસરકારક ભાગ લેવા નહિ દેવાનો દૃઢ નિશ્ચય કરેલો છે તેવા ગોરાઓની બનેલી પાર્લામેન્ટે પસાર કરેલા કાયદાઓ વડે લાદવામાં આવેલી અનેક અગવડોથી બીન-ગોરાઓ દુઃખી થઇ રહ્યા છે. તેનું પરિણામ એ આવ્યું છે કે ક્રાંતીકારી અને ઘણાજ વિરૂદ્ધ ગોરા લોકમતની બનેલી પાર્લામેન્ટ, યુનીયન સ્થપાયું ત્યારથી બીન-ગોરાઓના લાભો અને હકોની વિરૂદ્ધ કાયદા ઘડતી આવેલી છે.

વર્ણભેદવાળી વર્તણુકથી બીન-ગોરાઓ કેટલા દુઃખી થઇ રહ્યા છે એ એકજ ભાષણમાં વર્ણવી શકાય તેમ નથી. તેનું પરિણામ એ આવ્યું છે કે શહેરોમાં વસતા બીન-ગોરાઓ, જેઓ મોટે ભાગે મજુર વર્ગના છે, તેઓ રહેણીના કચડી નાખનારા ભારે ખર્ચના બોજાથી પરિણમેલી અત્યંત ગરીબીમાં સબડી રહ્યા છે.

મોટા ભાગના એ લોકો જોહાનીસબર્ગમાં જબાવુ અને મલે કેમ્પ જેવા ગંદકીથી ભરેલા લત્તાઓમાં, ડરબનમાં સાકાઉ લેક અને કેટોમેનર જેવા ગંદા લત્તાઓમાં અને કેપટાઉનમાં વીન્ડરમીયર રોડ અને ડીસ્ટ્રીક્ટ સીક્સ જેવા ગંદા લત્તાઓમાં પતિત જીવન ગુજારી રહ્યા છે. તેને લીધે તેવા વાતાવરણમાં પેદા થએલા અને ઉછરેલાં છોકરાંઓ બદચાલના નીવડે છે અને યુનીયનના કેદખાનાઓ ભરે છે. આથીજ આવા ગંદા લત્તાઓમાં સારા સમાજની વિરૂદ્ધ વૃત્તિઓ જોવામાં આવે છે. અને એ બધાનું મૂળ કારણ એ છે કે બીન-ગોરાઓને કશો અવાજ કે મતાધિકાર નથી.

એજ કથની ગામડાઓમાં આફ્રીકનો માટે રાખવામાં આવેલા લત્તાઓમાં વસનારાઓને વિષે કહી શકાય છે.

નિષ્ણાતો અને અનુભવી નિરિક્ષકોએ પુરાવો આપેલો છે કે એ લત્તાઓ આર્થીક અને સામાજીક રીતે તદ્દન હીન છે અને તેનું કારણ મોટે ભાગે એ છે કે આફ્રીકનોના વસવાટ અને ઉપયોગને માટે રાખવામાં આવેલા લત્તાઓ પુરતા નથી અને બહારથી મજુરો આયાત કરવાની સમાજના નીયમ વિરૂદ્ધની પ્રથાથી આ લત્તાઓમાં કકુટુમ્બીક જીવન ભાંગી પડે છે. વળી શિક્ષણની સગવડોના અભાવે પ્રજા અજ્ઞાનતામાં સબડે છે જે એ લત્તાઓના લોકોના વિકાસને માટે એટલું બધું નુકસાનકારક છે.

ફાર્મોમાં રાખવામાં આવતા ભાડુત મજુરો વિષે બોલતાં ચીફ લુટુલીએ કહ્યું કે વરસનો ચોથો ભાગ આ લોકો પોતાના માલીકોની મફત નોકરી કરે છે અને તેના બદલામાં તેઓને માત્ર ખેતીને અને ઝુંપડાને માટે અને મર્યાદિત સંખ્યામાં ઢોરોને ચરવાને માટે થોડી જગ્યા મળે છે. કેટલાક માલીકો વધારામાં મરજીયાત પગાર આપે છે જે માસિક પા. ૧ અથવા દોઢથી વધારે હોતો નથી. એમ કહેવું અતિશયોક્તિ ભરેલું નહિ ગણાય કે આ લોકો અર્ધ ગુલામીમાં રહે છે.

આખા ઇતિહાસમાં આઝાદીની લડત હમેશાં ઘણી કપરી જોવામાં આવેલી છે.

નેશનલીસ્ટ પાર્ટી અને ડો. મલાનની સરકાર હેઠળ આપણે એવા લોકોનો સામનો કરવાનો છે કે જેઓએ આપણને દબાએલા રાખવાનો નિશ્ચય કરેલો છે અને પોતાનો હેતુ પાર પાડવાને કંઇ પણ કરતાં સંકોચાશે નહિ. ન્યાય મંત્રી મી. સ્વાર્ટે કહ્યું હતું કે આપણે જો સત્તા આપણા હાથમાં રાખવી હોય તો કાયદાના બળથીજ તે રાખી શકાશે. આ વચન કહીને તેમણે પોતાની પાર્ટી અને સરકારની મનોવૃત્તિ વ્યક્ત કરી હતી. આ વલણ અને વિચારના કારણેજ ડો. મલાનની નેશનલીસ્ટ સરકાર ગાંડી બની જઇ એપાર્ટહેડની પોતાની અનિષ્ટ નીતી અમલમાં મુકવાને દમનના જુલમી કાયદાઓ ઘડી રહી છે.

"આપણી ફરજ સ્પષ્ટ છે અને તે એ કે પાછી પાની કર્યા વિના આપણી લડત ચાલુ રાખવી."

પ્રમુખનું ભાષણ

કોંગ્રેસના પ્રમુખ ડો. યુસુફ મહમદ દાદુ ઉપપ્રમુખ શ્રી નાના સીતા અને જોઇન્ટ સેક્રેટરી મી. યુસુફ કાછલીયા પોતાની ઉપર પ્રતિબંધ મુકાયેલ હોઇ કોન્ફરન્સમાં હાજર થઇ શકયા નહોતા.

ડો. જી. એમ. નાયકર, જેમનાપર થી હમણાંજ પ્રતિબંધ ઉચકી લેવામાં આવ્યો છે, તેમણે પ્રમુખસ્થાનેથી ભાષણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રીકાના કચડાયેલા લોકોની આઝાદીની લડત પ્રતિબંધો વડે અટકાવી શકાશે નહિ.

આઝાદીનો અવાજ આપણા દેશના ખુણેખુણામાંથી સંભળાશે કારણ તે આપણા લોકોનો અવાજ છે અને તેને કોઇથી રૂંધી શકાશે નહિ.

આપણા પોતાના જીવન કાળમાં આઝાદીની આપણી માગણી એ દુનીયાના કચડાએલા માનવીઓની માગણીનો એક ભાગ છે. દુનીયાના ઉશ્કેરાટના મૂળ કારણોનો અંત નહિ આવે ત્યાં સુધી દુનીયામાં કાયમની શાંતી નહિ સ્થપાય એ આપણે જાણીએ છીએ. અને જાતીભેદ એ કારણોમાંનું એક છે.

દક્ષિણ આફ્રીકામાં જાતીભેદનો વિરોધ કરી દુનીયાની શાંતી અને જાતીય એખલાસની લડતને આપણે આગળ વધારીએ છીએ. જેઓ સેગ્રેગેશન અને એપાર્ટહેડની વાતો કરે છે તેઓ આપણા પોતાના દેશમાંજ નહિ પરંતુ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રમાં તકરારનાં બીજ રોપી રહ્યા છે.

શાંતીના બળો સઘળા દેશોમાં જબરી પ્રગતી કરી રહ્યાં છે એ ઘણી હીંમત આપનારી બાબત છે. દુનીયાના સામાન્ય લોકો એટમ અને હાઇડ્રોજન બોમ્બપર પ્રતિબંધ મુકાવવા માગે છે તેઓ શાહીવાદની શોષણ નીતીનો અંત લાવવા માગે છે અને કાયમની શાંતી સ્થાપવા માગે છે, જાતીભેદના જોખમોની દુનીયાને ખબર છે તેથીજ દર વર્ષે જ્યારે જ્યારે હીંદ અને પાકીસ્તાને દક્ષિણ આફ્રીકાની જાતીભેદના નીતીપરની ચર્ચાની રજુઆત કરી ત્યારે ત્યારે યુનાઇટેડ નેશન્સે એ નીતીને વખોડી કાઢી હતી.

દુનીયાના સઘળા ભાગોમાં જ્યારે પ્રગતી અને લોકશાહીના બળો આગળ વધી રહ્યાં છે ત્યારે ડો. મલાનની સરકાર પોતાના એપાર્ટહેડની નીતીથી ઘડીયાળનો કાંટો પાછળ હઠાવવાનો પ્રયત્ન કરી રહી છે. યુનાઇટેડ નેશન્સના ઠરાવોની તેણે અવગણના કરેલી છે અને તેમ કરી દુનીયાના લોકમતને બેપરવાઇથી ઠોકર મારી છે. યુનીયન સરકાર અને હીંદ અને પાકીસ્તાન વચ્ચેની ગુંચ ચાલુ રહી છે એટલુંજ નહિ પરંતુ દક્ષિણ આફ્રીકામાં હીંદના હાઇ કમીશનરની ઓફીસ બંધ થવાથી પરિસ્થિતિ વધારે ગંભીર રીતે બગડી છે.

હીંદ અને દક્ષિણ આફ્રીકા વચ્ચેનો રાજકીય સંબંધ તદ્દન બંધ થયો છે એ સઘળા દેશોને માટે ગંભીર ચીંતાનો વિષય છે.

ડો. મલાનની સરકારે પોતાની જાહેરાતો અને વર્તનથી હીંદીઓને એક પરદેશી તત્ત્વ તરીકે ગણી કાઢયા છે અને કેપટાઉન એગ્રીમેન્ટની ઉન્નતિની કલમનું પાલન કરેલું નથી. હાલની સરકારની હીંદીઓને આ દેશમાંથી કાઢી મુકવાની જાહેર નીતી છે. આ નીતીના તેમજ યુનીયન સરકાર તરફથી હમણામાં લેવાયેલાં પગલાંના કારણે હવે એ વખત આવી લાગેલો છે કે જ્યારે હીંદ સરકારે એસીસ્ટેડ એમીગ્રેશન સ્કીમની પાછળ રહેલા હેતુને ખાસ ધ્યાન આપવું જોઇએ અને એ સ્કીમને તેણે આપેલો ટેકો પાછો ખેંચી લેવો જોઇએ કે નહિ એ નિર્ણય કરવો જોઇએ. હીંદ સરકારે યુનીયન સરકારને જણાવી દેવું જોઇએ કે આપણે સઘળા દક્ષિણ આફ્રીકાના નાગરીકો છીએ અને એસીસ્ટેડ એમીગ્રેશનનો અમલ કરવામાં તે કોઇ પણ જાતનો સાથ આપશે નહિ.

સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસે જે સવાલોપર એકમત હોય તેવા સવાલોપર બીજી સઘળી સંસ્થાઓ સાથે રહી કામ કરવાની પ્રતિજ્ઞા કરેલી છે. આથી આપણી આ સંસ્થા સાથે જોડાએલી સંસ્થાઓ વેસ્ટર્ન એરીયાઝ રીમુવલ સ્કીમ અને ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટનો સામનો કરનારી સઘળી સંસ્થાઓને પોતાનો સહકાર આપશે. આ બન્ને સવાલો એપાર્ટહેડનો વિરોધ કરનારાઓને રાષ્ટ્રીય અગત્યના છે.

૫૮૦૦૦ લોકોને જોહાનીસબર્ગના વેસ્ટર્ન એરીયાઝમાંથી કાઢી મુકવાની ફરજીઆત યોજના એ આપણા લોકોના હકોપર એપાર્ટહેડનો મોટો પ્રહાર છે. આ રાક્ષસી યોજનાનો દમનનીતી અને અન્યાયનો વિરોધ કરનારા સઘળા દક્ષિણ આફ્રીકાવાસીઓ પ્રચંડ વિરોધ કરી રહ્યા છે.

—સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એક્ટના આધારે, મીનીસ્ટર ઓફ જસ્ટીસ મી. સ્વાર્ટે, પ્રીટોરીયાના મી. એન. એન. મેકફેલેનપર બે વર્ષ સુધી યુનીયન અને સાઉથ-વેસ્ટ આફ્રીકામાં કોઇપણ સભામાં હાજર થવા સામે પ્રતીબંધ મુકયો છે. ૧૯૫૨માં મી. મેકફેલેનને, આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસ અને આફ્રીકન જનરલ વરકર્સ યુનીયનમાંથી રાજીનામું આપવા જણાવવામાં આવ્યું હતું.

—પાકીસ્તાનના અગાઉના વડા પ્રધાન સ્વ. જ. લીયાકત અલી ખાનના પત્ની, બેગમ લીયાકત અલી ખાનને નેધરલેન્ડસના એમ્બેસેડર નીમવામાં આવ્યાં છે. તેમની ઉમ્મર ૪૨ વર્ષની છે. મુસ્લીમ દેશના એમ્બેસેડર તરીકે તેઓ પહેલાંજ સન્નારી છે.

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઇ તા. ૧૦-૬-૫૪.

ભારત સરકાર અને ફ્રેંચ સરકાર વચ્ચે ભારતમાંની ફ્રેંચ વસાહતો અંગે પેરીસ ખાતે ચાલતી વાટાઘાટો કરવા શ્રી. આર. કે. નેહરૂ પેરીસ ગયા હતા. ફ્રાંસની સરકારે ફ્રેંચ વસાહતોમાં ભારત અને ફ્રાંસના સંયુકત શાસનની અને એ પછી લોકમત લેવાની દરખાસ્ત કરી હતી. ફ્રાંસ આવા સંયુકત શાસનની ઓફર કરશે એવી જો ભારત સરકારને ખબર હોત તો ભારત સરકાર પોતાના પ્રતિનિધિને પેરીસ મોકલવાની તકલીફ જ ન લેત. સંયુકત શાસન થોડા મહિના પુરતુંજ હોય અને એ પછી લોકમત વિનાજ આ વસાહતો સોંપી દેવાની હોય તો ઠીક વાત છે. પણ આ સંયુકત શાસનમાં ફ્રાંસ પોલીસ ખાતું હીંદને સોંપવા તઇયાર નહોતું. એટલે કે આવા સંયુકત શાસનમાં ઉપર ઉપર ઝગડા કરવા સિવાય સાચી સત્તા ભારતના હાથમાં આવતી નહોતી. વધુમાં આ વસાહતોમાં ફ્રાંસને ટકાવી રાખે એવી રીતે નાના ભાગીદાર તરીકે વસાહતોના વહીવટમાં જોડાઇને ત્યાં આઝાદી માટે લડી રહેલી પ્રજાનો દ્રોહ કરવાને ભારત તઇયાર નહોતું. ભારતની માગણી તો એકજ એ હતી અને તે કે આ વસાહતો લોકમત લીધા વીના તરત ભારતને સોંપી દેવી જોઇએ. પરંતુ હીંદી ચીનમાં માર ખાઇ રહેલા ફ્રાંસની સાન હજી ઠેકાણે આવી લાગતી નથી. ભારતના સંરક્ષણ મંત્રીના કહેવા પ્રમાણે આ વસાહતોને ૨૪ કલાકમાં કબજે કરવા માટે થોડીકજ હીંદી ટુકડીઓની જરૂર છે. પરંતુ ભારત બને ત્યાં સુધી શાંતિથીજ આ પ્રશ્નની પતાવટ કરવા ચાહે છે. છેવટે જો આ પ્રશ્નનો શાંતિમય ઉકેલ ન આવે તો પછી તે હૈદ્રાબાદમાં લીધા હતા, તેવાં પોલીસ પગલાં લેતાં જરાય અચકાશે નહિ.

પેરીસ મંત્રણાનું કાંઇક શુભ પરિણામ આવશે એવી આશાથી આ વસાહતોમાં ચાલતો મુકિત જંગ બંધ રાખવામાં આવ્યો હતો. મુકિત ફોજે હીંદી પ્રદેશથી ઘેરાયેલી લગભગ બધી વસાહતો કબજે કરી લીધી છે. બાકી કિનારાનો પ્રદેશ રહ્યો છે. હવે પેરીસ મંત્રણા તૂટી પડતાં વધુ જોરથી મુકિત જંગ શરૂ થશે અને રાજદ્વારી નિરીક્ષકોના કહેવા પ્રમાણે હવે મુકિત જંગ નવું સ્વરૂપ પકડશે અને તેને કોઇ અટકાવી શકશે નહિ. સાથે સાથે મુકિત ફોજે કબજે કરેલા પ્રદેશ પર મુકિત ફોજના શાસનને માન્ય રાખવા માટે ભારત સરકાર પર દબાણ થઇ રહ્યું છે. ફરી લડત શરૂ કરતા વસાહતોમાંના જુદા જુદા પક્ષોની એક પરિષદ ટુંક સમયમાં મળશે અને તે ભાવિ પગલાં નકકી કરશે.

આ દરમિયાન દિલ્હી ખાતેના ફ્રેંચ એલચી મી. ઓસ્ટ્રોબર્ગ પં. નેહરૂને મળ્યા હતા અને તેમણે વિદેશ કચેરીના અધિકારીઓ સાથે ફરી મંત્રણા શરૂ કરી દીધી છે. ભારત-ફ્રાંસના સંબંધો કાયમને માટે કડવા થઇ જાય તો તેથી ભારત કરતાં ફ્રાંસને વધુ નુકસાન થાય તેમ છે. એટલે ફ્રાંસને જલદી સમાધાન માટે કાંઇક કરવું પડશે, એમ અહીં મનાય છે.

* * *

ચોમાસું આવી રહ્યું છે હિમાલયના શિખરો સર કરવા માટે વિદેશોમાંથી ઘણી ટુકડીઓ ભારતમાં ઉતરી પડી છે. એકી સાથે આટલી બધી પરદેશી ટુકડીઓ હિમાલયના અજેય શિખરો સર કરવા માટે કદાપી ઉતરી પડી નહોતી. ચોમાસું શરૂ થતાં પહેલાં આ ટુકડીઓએ ઉતરી જવું જોઇએ નહિ તો તેમની સ્થિતિ કફોડી થઇ જાય.

તેનસીંગ સાથે એવરેસ્ટ પર વિજય મેળવનાર ન્યુઝીલેન્ડવાસી સર એડમન્ડ હીલારી ન્યુઝીલેન્ડ વાસીઓની એક ટુકડી સાથે એવરેસ્ટની પૂર્વે મકલુ વિસ્તારનાં શિખરો ખુંદી રહ્યા છે. શ્રી હીલારીની ચીંતાજનક તબિયતના સમાચાર પહેલાં આવ્યા હતા. હવે તેમની તબિયત સારી હોવાના સમાચાર મળ્યા છે.

ડો. વિલયમ સારીની આગેવાની હેઠળ અમેરીકનોની એક ટુકડી ૨૭,૭૯૦ ફુટ ઉંચો મકલુ શિખર ચડવાની કોશીસ કરી રહ્યા છે. લપસણા ટેકરાના કારણે આ શિખર ચડવાનું કાર્ય એવરેસ્ટ ચડવા કરતાં પણ અઘરું હોવાનું મનાય છે. તેના પર એકજ દક્ષિણ બાજુએથી ચઢી શકાય તેમ છે અને ડો. સીરી અને તેમના સાથીઓ એ બાજુએથીજ ચડવાની કોશીશ કરતા હતા.

શ્રી ફ્રાન્સીસ્કો ઇબાનેકસની આગેવાની હેઠળ ૧૧ આર્જીઅનોની ટુકડી ૨૬૭૯૫ ફુટ ઉંચું ધવલગીરી શિખર કબજે કરવાનો પ્રયાસ કરી રહી છે. આ ટુકડી કેટલે પહોંચી છે, તેના કાંઇ ખાસ સમાચાર આવ્યા નથી, તેમ છતાં તે યોજના પ્રમાણે આગળ વધી રહી હોવાનું જણાવાય છે.

નજીકના ગામજનોના વહેમ અને ધમકીને કારણે ૨૬,૬૫૮ ફુટ ઉંચા ગનેશ શિખર પર ચડવાનું પડતું મુકનાર જાપાની ટુકડી ૨૪,૨૯૯ ફુટ ઉંચા મનેશ મહાલ શિખર ચડવા ગઇ હતી. પરંતુ તેમાં કાંઇ તેમનો ગજ લાગે તેવું ન લાગતાં તેઓ અધેથી પાછા ફર્યા છે.

એક ફ્રેંચ ટુકડી નેપાળના વાયવ્ય ખુણાનો અભ્યાસ કરી રહી છે અને એક નહિ પણ ત્રણ શિખરો પર ચડવાની યોજના કરી રહી છે. તે ૨૩,૩૯૦ ફુટ ઉંચા આપા શિખર, ૨૨૧૬૨ ફુટ ઉંચા નાગ્પા શિખર ૨૩૦૭૯ ફુટ ઉંચા રોવલ શીખર પર ચડવાનો ઇરાદો રાખે છે.

બ્રીટીશ અખબાર 'ડેલી મેઇલ' તરફથી એક બ્રીટીશ ટુકડી હિમાલયમાં "હિમ માનવ" જેનાં પગલાં છેલ્લી ટુકડીએ બરફમાં પડેલાં જોયાં હતાં તેની શોધમાં પડી છે.

છેલ્લે ડો. રોબર્ટો બ્રીગાનાની નેતાગીરી હેઠળ એક ઇટાલીયન ટુકડી ૧૬,૦૦૦ ફુટ ઉંચે વાયવ્ય નેપાળમાં વનસ્પતિઓ અને ફુલોનો અભ્યાસ કરી રહી છે. આ બધી ટુકડીઓને હવે જલદી નીચે ઉતરી જવું પડશે. કારણ વર્ષાનું આગમન નજીક છે. તેઓ નેપાળના પાટનગર ખટમંડૂ ખાતે પહોંચે પછી તેમને સફળતા મળી કે નહિ તેની ખબર પડશે.

* * *

ભારત સરકારે આંતરરાષ્ટ્રીય નિષ્ણાતોની ટુકડીએ નાના ઉદ્યોગોને ઉત્તેજન આપવા તથા લોકલાગણી તપાસવા નાના ઉદ્યોગો માટે એક કોર્પોરેશન રચવાની કરેલી ભલામણનો સ્વીકાર કર્યો છે. ભારતની સુચનથી અમેરીકાના ફોર્ડ ફાઉન્ડેશને આ નિષ્ણાતોને ભારતમાં ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન અને ઉદ્યોગોમાં નોકરી માટે રહેલી તકોની તપાસ માટે મોકલ્યા હતા. નાના ઉદ્યોગો માટે આ કોર્પોરેશન રચાયા પછી તે ખાનગી ઉદ્યોગોનો સહકાર માગશે અને શરૂઆતમાં સરકારી જરૂરીયાતની વસ્તુઓ નાના ઉદ્યોગો દ્વારા બનાવવાની મહેનત કરશે. પછી નાના ઉદ્યોગો માટે દેશ-પરદેશના બજારો વિકસાવવા મહેનત લેશે. નિષ્ણાતોના કહેવા પ્રમાણે ભારતમાં જો મોટા ઉદ્યોગોનો વિકાસ કરવામાં આવે, તો તેને સહાયક એવા નાના ઉદ્યોગોમાં વધારો થાય. સરકારે નાના ઉદ્યોગો માટે હુન્નરી શિક્ષણ આપવા એક બહુલક્ષી સંસ્થા ખોલવાની ભલામણનો પણ સ્વીકાર કર્યો છે. આ નિષ્ણાતોએ સૌથી વિવાદાસ્પદ ભલામણ ઉદ્યોગોને અપ-ટુ-ડેટ યંત્ર સજ્જ કરવાની કરી છે. તેમણે જણાવ્યું છે કે, જો નાના ઉદ્યોગોને અપ-ટુ-ડેટ નહિ બનાવાય તો તેથી તે સ્થિર થઇ જશે અને તેમાં પ્રગતિ નહિ થાય. આમ નહિ કરાય તો હીંદી કામદારો અને કારીગરોની કુદરતિ બુદ્ધિ શકિત આધુનિક હુન્નર શાસ્ત્ર સામે હરીફાઇ કરવામાંજ વેડફાઇ જશે.

પરંતુ ગાંધીવાદી કાર્યકરોનો ઉદ્યોગોને સંપુર્ણ યંત્ર સજ્જ કરવા સામે સખત વિરોધ છે, કેમકે તેમના મતે આથી બેકારી વધશે. તેઓ કહે છે કે, આ નિષ્ણાતો અમેરીકનો છે અને અમેરીકાની સ્થિતિના ધોરણે તેમણે આવી ભલામણ કરી છે જ્યારે અમેરીકા અને ભારતની સ્થિતિમાં ઘણો તફાવત છે અને અમેરીકા માટે જે વસ્તુ સારી હોય તે ભારત માટે પણ સારી હોય એવું કાંઇ નથી.

* * *

યુરોપના દેશોનું ઉત્તર આટલાંટિક કરાર સંસ્થા (નાટો)ના નામે સંરક્ષણ જુથ રચવામાં મુખ્ય ભાગ ભજવનાર અને આ દેશોને મોટી સહાય કરનાર અમેરીકન સરકારે, ભારતમાંની પોર્ટુગીઝ વસાહતોને "નાટો" કરાર લાગુ પડે છે અને "નાટો" કરારના દેશો, દીવ દમણ અને ગોવાની પોર્ટુગીઝ વસાહતોનું રક્ષણ કરવાને બંધાયેલા છે, એવો પોર્ટુગીઝ વડા પ્રધાને કરેલો દાવો ખોટો હોવાનું જણાવ્યું છે. ભારત સરકારે કરેલી પુછપરછના જવાબમાં અમેરીકન સરકારે જણાવ્યું છે કે, 'નાટો' કરારની ચોથી કલમ તેના સભ્ય દેશોપર ચોકકસ જવાબદારી લાદે છે. ૫મી અને ૬ઠી કલમ ભારત અને પોર્ટુગલ વચ્ચેના ઝગડાને લાગુ પડતી નથી. ચોથી કલમમાં એમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે, "કરારના કોઇ પણ એક પક્ષકારના મતે તેની પ્રાદેશિક અખંડિતતા કે રાજદ્વારી આઝાદી સામે ભય તોળાતો હોય તેમ લાગે, ત્યારે કરારમાં જોડાયેલા એ સંબંધમાં સાથે રહીને મંત્રણા કરશે." સાથે રહીને મંત્રણા કરવાની જવાબદારી, ભારતમાંની વસાહતોને લાગુ પાડવાનો આ કરાર ઘડનારાઓનો ઇરાદો નહોતો. પરંતુ કરારમાં જોડાનાર દેશો સામે સામ્યવાદીઓના હલ્લાના સંજોગોમાંજ આ કલમ લાગુ પડતી હતી. કેનેડાની સરકારે પણ ભારતને આજ પ્રકારનો જવાબ આપ્યો છે. પોર્ટુગલને આમ અમેરીકાનો ટેકો ન મળતાં, ભારત હવે જો પોર્ટુગલ સામે પોલીસ પગલાં લે તો બીજું કોઇ રાષ્ટ્ર વચ્ચે પડે તેવો સંભવ નથી.

* * *

માયસોર રાજ્યના કોંગ્રેસી પ્રધાનો અને માયસોર પ્રદેશ કોંગ્રેસ કમિટીના હોદ્દેદારો વચ્ચે ગંભીર મતભેદો જાગ્યા છે. એક તબકકે માયસોરના મુખ્ય પ્રધાને પોતાના હોદ્દાનું રાજીનામું આપી દેવા સુધીની ઓફર કરી હતી. પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિની ખુલ્લી સભામાં બંને પક્ષો વચ્ચે ખુબજ તડાતડી થઇ હતી. આને પરિણામે કોંગ્રેસ

પ્રમુખ પં. નેહરૂને માયસોરના રાજકારણમાં વચ્ચે પડવું પડયું છે. તેમણે માયસોરના રાજકારણની તપાસ કરવા અને બંને પક્ષો વચ્ચે સમાધાનનો પ્રયાસ કરવા કોંગ્રેસના એક મહામંત્રી શ્રી અગરવાલને માયસોર મોકલ્યા હતા. શ્રી. અગરવાલે તપાસ પૂરી કરી છે અને તેઓ થોડાક દિવસોમાં પોતાનો હેવાલ શ્રી. નેહરૂને સોંપશે. તેમને કોંગ્રેસી સરકાર અને કોંગ્રેસ કમિટી વચ્ચે સહકાર માટે એક સંયોજન સમિતિ નિમવાની સૂચના કરી હતી. આ સમિતિમાં પ્રધાનો અને પ્રદેશ કોંગ્રેસના પ્રતિનિધિઓ રહે. આ સમિતિ સરકારના રોજ-બરોજના સવાલોની ચર્ચા ન કરે પણ સામાન્ય જાતિને લગતા પ્રશ્નો હાથ ધરે.

* * *

મુંબઇ પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિએ રાજ્યોની ભાષાના ધોરણે રચના કરવાનું મોકુફ રાખવાની માગણી કરી છે. જો આખરે ભાષાવાર રાજ્યોની રચના કરવાનોજ નિર્ણય કરવામાં આવે તો મુંબઇ શહેરને સંયુક્ત મહારાષ્ટ્રમાં જોડવાને બદલે તેનો અલગ પ્રાંત બનાવવાની માગણી કરી છે. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદે પણ મુંબઇ શહેરનો અલગ પ્રાંત બનાવવાની માગણી કરી છે અને તેના સમર્થનમાં જણાવ્યું છે કે, મુંબઇ સૌથી પહેલા પારસીઓ અને ગુજરાતીઓ આવ્યા હતા અને તેમણેજ મુંબઇનો વિકાસ કર્યો હતો.

* * *

મુંબઇના નાગરિક પુરવઠા ખાતાના છુટા કરાયેલા નોકરોએ પોતાની ગ્રેચ્યુઇટીની રકમ જલદી મેળવવા માટે નવો નુસખો અજમાવ્યો છે. તેમણે મુંબઇના પુરવઠા પ્રધાન શ્રી. ચવ્હાણને એવી ચેતવણી આપી છે કે, જો તેમને ૨૧મી જુન પહેલાં પૈસા નહિ મળી જાય, તો તેઓ ૨૨મી જુનથી શ્રી ચવ્હાણને ઘેરજ ધામા નાંખશે. આ સંબંધમાં પોતાને માટે રહેવા-જમવાની સગવડ કરવાનું જણાવતો પત્ર દરેક નોકર અલગ અલગ રીતે શ્રી ચવ્હાણને પાઠવશે.

પરચુરણ

—વસ્તી ગણત્રી પ્રમાણે ડરબનમાં ગોરાઓ કરતાં એશીયાટીકોની વસ્તી વધારે છે. એશીયાટીક ૧,૬૦,૦૦૦ જ્યારે ગોરાઓની વસ્તી ૧,૫૨,૦૦૦ છે. કીમ્બર્લીમાં પુરૂષો અને સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ સરખું છે. પુરૂષો ૧૦,૨૪૦ અને સ્ત્રીઓ ૧૦,૨૪૬. જોહાનીસબર્ગમાં સ્ત્રીઓ કરતાં ૩૦૦૦ પુરૂષો વધારે છે. કેપટાઉનમા પુરૂષો કરતાં ૧૦,૦૦૦ સ્ત્રીઓ વધારે છે.

—માઉન્ટ ગોડવીન ઓસ્ટીન શીખર પર ચઢવા ગયેલી ઇટેલીયન ટુકડીમાંના મી. મારીઓ પુચેઝ ન્યુમોનીયાથી જુનની ૨૧મી તારીખે મરણ પામ્યા હતા. આ શીખર ૨૮,૨૫૦ ફુટ ઉંચુ છે અને તેના પર હજી કોઇ ચઢી શકયુ નથી. આ શીખર દુનીયામાં ત્રીજું ઉંચામાં ઉંચું શીખર છે.

—રાજકોટના ન્યાયાધીશે એક ૧૪ વર્ષની છોકરી અને ૪૮ વર્ષના પુરૂષ વચ્ચે થતા લગ્ન નામંજુર કર્યા છે આ પુરૂષને ૭ બાળકો હતા. છોકરીના દાદાએ કોર્ટને અરજી કરી હતી કે છોકરી તેમને સોંપવી જોઇએ કારણ કે તેના પિતા વાલીની ફરજમાંથી ચુકયા હતા.

—પ્રજા સોશીયેલીસ્ટ પક્ષના નેતા ડો. રામમનોહર લોહીયાને દીલ્હીથી ૧૫૦ માઇલ દુર, ફારૂકાબાદમાં ગીરફતાર કરવામાં આવ્યા હતા. મી. લોહીયાને ખેડુતોને ઇરીગેશન કરો નહીં ભરવા માટે ઉશ્કેરણી કરવા માટે પકડવામાં આવ્યા હતા.

—મી. જોમો કેન્યાટા અને બીજા ચાર આફ્રીકનોએ પ્રીવી કાંસીલને કરેલી અરજી નામંજુર થઇ છે. તેમને કેપનગુરા, કેન્યામાં ૭ વર્ષ સખત કેદની સજા ફરમાવવામાં આવી હતી.

—ઇસ્ટ બેંગાલની સરકારે કોમ્યુનીસ્ટ પક્ષપર પ્રતીબંધ મુકયો છે.

—જોહાનીસબર્ગના શ્રી. ઉમિયાશંકર જોષ ડરબન આવ્યા છે અને ગયા સમવારથી એમ. કે ગાંધી લાયબ્રેરી અને પારસી રૂસ્તમજી હોલ કમીટી, શ્રી સુરત હીંદુ એસોસીએશન અને શ્રી કાઠીયાવાડ હીંદુ સેવા સમાજના આશારા નીચે દક્ષિણ આફ્રીકા સત્યાગ્રહના ઇતિહાસ ઉપર પોતે લખેલાં પુસ્તકપર વ્યાખ્યાન આપી રહ્યા છે. વ્યાખ્યાનો ગઇ કાલે પુરાં થયાં છે.

—ઇસ્ટ લંડનના શ્રી લલ્લુભાઇ હરિભાઇ તથા તેમના ધર્મ પત્નિ શ્રીમતી પાર્વતીબેન, જેઓ છેલ્લાં ત્રણ માસ ઉપર થયાં ફીનીક્સ આવી રહ્યાં હતાં અને અહીંના જીવન અને કાર્યમાં ઓતપ્રોત થઇ ગયાં હતાં, તેઓ ગયા સોમવારની રાતે વિદાય થઇ મંગળવારે સવારે ઇસ્ટ લંડન પહોંચી ગયા છે.

—ડરબનના જુના અને જાણીતા સ્વ. પરષોતમ વલ્લભની સંવત્સરીની સ્મૃતિમાં તેમના સુપુત્ર શ્રી ભીખુભાઇ તરફથી ફીનીક્સ સંસ્થાને મળેલી ત્રણ ગીની સાભાર સ્વિકારીએ છીએ.

ફોન: ૨૪૮૪૫.

ગ્રોસરી કયાંથી ખરીદશો?

જો આપ સ્વચ્છ અને ભરોસાપાત્ર ગ્રોસરી મેળવવાને ઇંતેજાર હો તો અમારા ઉપર લખવા ચુકશો નહિં. અમે બનતી ઝડપે, ચોકખો માલ, કિફાયત ભાવે મોકલાવશું.

"ગ્રાહકોને સંતોષ આપવો" એ હમારો મુદ્રાલેખ છે.

એક વખતનો ટ્રાયલ ઓરડર, આપનો વિશ્વાસ સંપાદન કરવાને અચુક ફળીભુત થશે. કન્ટ્રીના ઓરડરો ઉપર સવિશેષ, કાળજીપુર્વકનું ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

ગાંધીવટુ, કઠોળ, ઘર-ગથ્થુ દવાઓ, હવન-પુજાની સામગ્રીઓ. સાડી-લુગડા, લગ્નની પ્રત્યેક જરૂરીયાત.

કન્ટ્રીના ઓરડરો સી. ઓ. ડી.થી મોકલાવવામાં આવશે.

હિંદના ટુંક ખબરો

(અમારા ખાસ પ્રતિનીધી તરફથી)

સુરત: પારડી તાલુકામાં ઘાસના વાવેતર વાળી જમીન માટે પ્રજા સમાજવાદી પક્ષ તરફથી જે કિસાન સત્યાગ્રહ થયો હતો, તેનું પરિણામ આવવા લાગ્યું છે. સત્યાગ્રહ બંધ પડયા પછી નિમાયેલી તપાસ સમિતિએ આ જમીનમાં અનાજનું વાવેતર થઇ શકે એમ હોવાનું જણાવ્યું હતું. સરકાર જમીનદારોને આ જમીનમાં અનાજનું વાવેતર કરવાની નોટીસ આપ્યા છતાં તેમ ન થતાં સરકારે આ જમીનો કબજે લઇ તે ખેડ-કામદારોને વહેંચી આપવાની શરૂઆત કરી છે.

* * *

રાજકોટ: ચાલુ વર્ષમાં સૌરાષ્ટ્રના ઓછામાં ઓછા નવ શહેરોમાં ટેલીફોનો નાંખવામાં આવશે. માણાવદર, જેતપુર, અમરેલી તેમજ ગુજરાતના પાટણ શહેરમાં ટેલીફોનો અત્યારે નંખાઇ રહ્યા છે. જુનાગઢ, જામનગર, મોરબી, ધ્રાંગધ્રા અને ગોંડળની હાલની જુની ટેલીફોન પદ્ધતિને સુધારીને અદ્યતન બનાવવામાં આવશે.

* * *

રાજકોટ: સૌરાષ્ટ્ર અને ગુજરાતમાં ચોમાસું બેસી ગયું છે. જુદે જુદે સ્થળેથી સારા પ્રમાણમાં વરસાદ પડયાના સમાચાર આવી રહ્યા છે. આ વર્ષે પડેલી અસહ્ય ગરમી પછી વર્ષાથી લોકો રાહત અનુભવી રહ્યા છે.

* * *

જામનગર: અત્રે રૂ. વીસ લાખના ખર્ચે એક દાકતરી કોલેજ બાંધવાનો શ્રી મેઘજી પેથરાજ ટ્રસ્ટે નિર્ણય કર્યો છે. આ અંગે ગુજરાત યુનીવર્સીટી તરફથી જરૂરી મંજુરી માગવામાં આવી છે. દરમીયાન જામનગરની આયુર્વેદિક કોલેજના ટ્રસ્ટીઓ સાથે પણ આ કોલેજ સંયુક્ત રીતે સ્થાપવા માટે વાટાઘાટો ચાલે છે.

* * *

અમદાવાદ: અત્રે આવેલી એક અમેરીકન ગ્રેજ્યુએટ યુવતિએ ખ્રિસ્તી ધર્મનો ત્યાગ કરી હીંદુ ધર્મ અપનાવ્યો છે અને એક હીંદુ ઇજનેર સાથે લગ્ન કર્યાં છે.

* * *

ગોંડળ: અત્રેથી સોળ માઇલ દુર આવેલા વાછરા ગામે સશસ્ત્ર ધાડપાડુઓએ ધાડ પાડીને પોલીસ પટેલને ઠાર કર્યો હતો અને ગામ લોકોના ઘરમાંથી તેઓ રૂ. ચૌદેક હજારની મતા ઉઠાવી ગયા હતા. ગોહીલવાડના વાવડી ગામે પણ ધાડ પડી હતી. ત્યાં ડાકુઓ રૂ. ૭ હજારની મતા ઉઠાવી ગયા હતા. પાછળથી ધાડપાડુ પકડાઇ ગયા છે.

ભૂજ: વગડ જીલ્લાની પ્રજા અને વેપારીઓને રંજાડનાર મિત્રોદના ઠાકોરના સાળા ખેતાજીની ધરપકડ કરવામાં આવી છે.

* * *

રાજકોટ: રાજકોટમાં રેડીઓ સ્ટેશન ઉભું કરવાનું કાર્ય ઝડપભેર આગળ વધી રહ્યું છે. અમદાવાદમાં નવું ૫૦ કીલોવોટનું સ્ટેશન સ્થપાતાં ત્યાંનું જુનું રેડીયો-યંત્ર રાજકોટ ખાતે નાંખવામાં આવશે. રેડિયો સ્ટેશન માટે રેસ કોર્સ પાસેના સરકારી મકાનો પાસે બાંધકામ થઇ રહ્યું છે.

* * *

જુનાગઢ: અત્રે ભારે કડાકા-ભડાકા સાથે વિજળી પડતાં બે બાળકો સહિત પાંચ માણસોને ઇજા થઇ હતી. શહાપુર દરવાજા પાસે એક મકાન પર વિજળી પડતાં ઘરના છાપરા અને બીજા કેટલાક ભાગોને નુકસાન પહોંચ્યું હતું.

* *

દાહોદ: દાહોદ તાલુકાના ખેડુતોના આશરે રૂ ૩૬૦૦૦ની કિંમતના દોઢ સો જેટલા બળદો લુંટાયા હતા. આ લુંટ અંગે તપાસ કરવા ગુલબાર ગામે ગયેલી પોલીસ ટુકડી પર ગામ લોકોએ પથ્થરો અને તીરકામઠાં વડે હુમલો કર્યો હતો. એવીજ રીતે જવાપુર ગામે પણ પોલીસ પર હુમલો થયો હતો. પરિણામે ૧૧ જેટલા માણસો ઘાયલ થયા હતા. પોલીસે આ સંબંધમાં સંખ્યાબંધ માણસોની ધરપકડ કરી હતી.

* *

અમદાવાદ: કસ્તુરબા ટ્રસ્ટ ગુજરાત પ્રદેશના કસ્તુરબા ગ્રામ સેવિકા વિદ્યાલયમાં તા. ૧૫મી જુલાઇથી થોડી નવી વિદ્યાર્થીનીઓની દાખલ કરવામાં આવશે. પ્રવેશ માટે, શ્રીમતી સરલાદેવી સારાભાઇ, પ્રતિનિધિ, કસ્તુરબા ગાંધી રાષ્ટ્રીય સ્મારક ટ્રસ્ટ, ધી રીટ્રીટ, શાહીબાગ, અમદાવાદ ૪-એ સરનામે અરજી કરવાની છે.

* *

ભૂજ: કચ્છમાં અનાજના ભાવમાં ભારે ઘટાડો થતાં ખેડુતો ચિંતા અનુભવી રહ્યા છે. બાજરીનો ભાવ જે બે માસ પહેલાં બંગાળી મણના રૂ. ૧૮ હતો, તે હવે ઘટીને રૂ. ૯ થઇ ગયો છે. છેલ્લા બાર વર્ષમાં આટલો નીચો ભાવ જોવા મળ્યો નથી. ઘઉંના રૂ. ૧૨, મગના રૂ. ૧૨, જુવારના રૂ. ૯ અને ચણાના રૂ. ૧૪નો ભાવ બોલાય છે.

* *

રાજકોટ: સૌરાષ્ટ્ર સરકારે એક કાયદો કરીને તમામ ગામોની ગરાસદારો અને બારખલીદારોની શાળાઓ, ચોરાઓ જાહેર મંદિરો ધર્મશાળાઓ અને એવા જાહેર મકાનો પરના ગરાસદારો અને બારખલીદારોના માલીકી હક્કો રદ કરી તેઓના મકાનો સરકારી માલિકીનાં બનાવી દીધાં છે.

સાભાર સ્વિકાર

ભારતીય સાહિત્ય સંઘ અમદાવાદ તરફથી અમને નિચલાં પુસ્તકો અવલોકન માટે મળ્યાં છે જે આભાર સાથે સ્વીકારીએ છીએ.

પાનેતરના રંગ	પ. પટેલ
ધૂપ સળી	ઇશ્વર પેટલી કર
પ્રેમ ગંગા	યશોધર ન. મહેતા
બીજ લેખા	જયન્ત પરમાર
ઓરતા	પ. પટેલ
સાચાં સમણાં	પ. પટેલ

બાળકો માટે પુસ્તકો

બોધમાળાના દશ પુસ્તકોનો સેટ. લેખક જીવરામ જોશી.

વીર સપુતો, સુખી થવાની કળા, ખુંમાર વાઘણ, સોનાનું ઘર, ચતુર કથા, મીઠી કહાણી, બોધક પ્રસંગો, થાયા થૈયા, પશ પાણી, જીવ સાટે જીવ.

અભીનવ ભારત પ્રકાશન તરફથી શ્રી મોહનલાલ સોપાન કૃત. નૂતન ભારતનું દર્શન મળ્યું છે જે આભાર સાથે સ્વિકારીએ છીએ.

લગ્ન

પ્રીટોરીયાના જુના અને જાણીતા વતની શ્રી જટાશંકર વ્યાસના પુત્ર શ્રી વસંતરાયની સુપુત્રી કુમારી હંસાબેનના શુભલગ્ન ડરબનના શ્રી ધર્મરાજ વાઘમારે મહીપતીના સુપુત્ર ડૉ. દીનકરરાવ વાઘમારેની સાથે જુલાઇ તા. ૪થીના રવીવારે જોહાનીસબર્ગ ખાતે નોર્થ કલીફના મેઇન હોલમાં વૈદિક વિધિથી શ્રી હરિશ્ચંદ્ર આર્યના શુભ હસ્તે થયાં હતાં. બ્રાહ્મણ અને મોચી જ્ઞાતી વચ્ચેના આ આંતર જાતીય લગ્ન દક્ષિણ આફ્રિકામાં આ પહેલાંજ થયાં છે.

આભાર

ઇસ્ટલંડનના લાલભાઇ ભાણાભાઇ મારતર, તેમની સુપુત્રી ચી. ભાનુમતિ જે *(inter arts)*માં પાસ થયાં છે તેમના શુભ લગ્ન ઉંડાચ નિવાસી શ્રી. ભાણાભાઇ નાનાભાઇ જે બી. એ. થયા છે તેમની સાથે સ્વદેશમાં તા. ૨૮-૫-૫૪ને દિને થયાં તે મંગળ પ્રસંગે, જે જે ભાઇ બ્હેનોએ તાર અને પત્રદ્વારા શુભેચ્છા પાઠવી તેઓનો અંતઃકરણ આભાર માને છે.

બે અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૪ જુલાઇ	હીંદુ ૨૦૧૦ આષાઢ	મુસલમાન ૧૩૭૩ જીલકાદ	પારસી ૧૩૨૩ શહેનશાહી બહમન	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મીક તહેવારો-ઉત્સવો
શુક્ર	૧૬	વદ ૧	૧૫	૧૮	૬-૫૦	૫-૧૪	
શની	૧૭	,, ૨	૧૬	૧૯	૬-૫૦	૫-૧૪	
રવી	૧૮	,, ૩	૧૭	૨૦	૬-૪૯	૫-૧૪	પંચક
સોમ	૧૯	,, ૪	૧૮	૨૧	૬-૪૯	૫-૧૫	,,
મંગળ	૨૦	,, ૫	૧૯	૨૨	૬-૪૯	૫-૧૫	,,
બુધ	૨૧	,, ૬	૨૦	૨૩	૬-૪૮	૫-૧૫	,,
ગુરૂ	૨૨	,, ૭	૨૧	૨૪	૬-૪૮	૫-૧૬	,,
શુક્ર	૨૩	,, ૮	૨૨	૨૫	૬-૪૮	૫-૧૬	
શની	૨૪	,, ૯	૨૩	૨૬	૬-૪૭	૫-૧૬	
રવી	૨૫	,, ૧૦	૨૪	૨૭	૬-૪૭	૫-૧૭	
સોમ	૨૬	,, ૧૧	૨૫	૨૮	૬-૪૭	૫ ૧૭	
મંગળ	૨૭	,, ૧૨ ૧૩	૨૬	૨૯	૬-૪૬	૫-૧૭	
બુધ	૨૮	,, ૧૪	૨૭	૩૦	૬-૪૬	૫-૧	
ગુરૂ	૨૯	,, ૩૦	૨૮	૧	૬-૪૬	૫-૧૮	દિવાસો

જ્ઞાન મેળવવા લાયક પુસ્તકો

વિવેક અને સાધના (કિશોરલાલ)	૭	૬
ગીતા ધ્વની ,, ,,	૧	૩
કેળવણી વિકાસ (કી. મશરૂવાળા)	૩	૦
સ્ત્રી પુ. મર્યાદા ,, ,,	૪	૬
સમુળી ક્રાંતી ,, ,,	૪	૦
કેળવણી વડે ક્રાંતી	૭	૬
પૂર્વ આફ્રીકાની સફર (કાકા કાલેલકર)	૭	૬
મારી જીવન કથા (નેહરૂ)	૧૫	૦
કલ્કી અને સંસ્કૃતીનું ભાવી (રાધા કૃષ્ણન)	૧	૦
સરદાર વલ્લભભાઇ ભાગ ૧	૧૩	૦
સરદારનાં ભાષણો	૧૨	૦
એક ધર્મ યુદ્ધ (અમદાવાદનો મજુરોની લડતનો ઇતિહાસ)	૧	૩
ગ્રામ્ય વિદ્યાપીઠ (શીક્ષકો માટે)	૧	૦
ત્યાગ મુર્તી અને બીજા લેખો	૬	૦
શ્રાદ્ધના તેર દિવસ	૧	૦
ધર્મ મંથન	૫	૦
જીવન શોધન	૮	૦

Obtainable from:

'Indian Opinion'

P. Bag, Phoenix,

Natal.

ગાંધી સાહિત્ય

પાયાની કેળવણી (ગાંધીજી)	૩	૦
અમારા બા (કસ્તુરબા ગાંધી)	૩	૦
ગાંધીજીનો સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર	૩	૦
બાપુની સેવામાં	૧	૦
અસહકારનો વિચાર	૬	૦
ગાંધીજી (એક અધ્યયન)	૧૦	૦
કસ્તુરબા સ્મારક અંક—('ઇન્ડિયન ઓપિનિયન')	૧	૬
ગાંધી સ્મારક અંક	૨	૦
બાપુના—બા ને પત્રો (કસ્તુરબા પર લખાયલા પત્રો)	૨	૬
ટાઇફોઇડ	૧	૬
નળ આખ્યાન	૦	૬
મારી જીવન કથા (ભારતના રાષ્ટ્રપતી રાજેન્દ્રપ્રસાદ)	૧૫	૦
હીંદનો કોમી ત્રીકોણ (કોમવાદ વિષે લખેલું)	૩	૦
હીંદી રાષ્ટ્રીય મ. સભાનું બંધારણ	૧	૦
આરોગ્યની ચાવી	૧	૦

Obtainable from

"Indian Opinion"

P. Bag,

Phoenix, Natal.

નવલ કથાઓ

સારા સારા લેખકોનું સુંદર સાહીત્ય

કપાલ કુંડલા (બંકીમ ચંદ્ર)	૧	૧
નવલીકાઓ (મેઘાણી)	૧	૬
મળેલાંજીવ (પ્ર. પટેલ)	૭	૦
સોરઠી ગાથા	૧	૧
દેવદાસ (શરદબાબુ)	૫	૦
ઘરે બાહીરે ,,	૧	૦
લાવણ્ય	૫	૯
એક બીંદુ	૭	૦
ભાગ્ય નિર્માણ	૭	૬
ત્રણ અરધુ બે	૪	૦
ઉભી વાટ	૮	૬
ઉન્નયન	૭	૦
કલાની સહચરી	૫	૦
દીન ફુલ	૬	૦
ઝઝુમા બાપુ	૭	૬
કઉંચ વધ	૨૦	૬
અણખુટ ધારા	૭	૬
શહીદોનો સંદેશ (આયરલેન્ડના શહીદ)	૪	૦
કરૂણા દેવી (સાને ગુરૂજી)	૨	૩
રામના રખોપા સાને ગુરૂજી	૧૦	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ:

'Indian Opinion' P. Bag.,

Phoenix, Natal.

ગાંધી સાહીત્ય

દ. આ. નો ઈતીહાસ		૭	૬
મહાદેવ દેસાઇનું જીવન ચરીત્ર		૨	૩
મહાદેવ દેસાઈની ડાયરી	ભા. ૧	૧૦	૦
,, ,, ,,	ભા. ૨	૧૨	૦
,, ,, ,,	ભા. ૩	૧૧	૬
,, ,, ,,	ભા. ૪	૮	૦
,, ,, ,,	ભા. ૫	૧૩	૦
બાપુની કારાવાસની કહાણી		૧૫	૦
હસ્ત લીખીત હીંદ સ્વરાજ્ય		૫	૦
આત્મ કથા (ગાંધીજી)		૭	૬
ગાંધીજીની સંક્ષીપ્ત આત્મ કથા		૬	૬
બાપુની ઝાંખી (કાકા કાલેલકર)		૩	૦
રામ નામ (ગાંધીજી)		૨	૦
બાપુ મારી મા (મનુ ગાંધી)		૧	૩
બાપુના પત્રો: (આશ્રમની બેનો ઉપર)		૨	૬
બાપુની પ્રસાદી		૫	૦
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ (કી. મશરૂવાળા)		૩	૦
નીતી નાશને માર્ગે (ગાંધીજી)		૨	૦
અનાસક્તી યોગ (ગાંધીજીએ ગીતાજીનો કરેલો અનુવાદ)		૧	૬
ધર્માત્મા ગોખલે (ગાંધીજી)		૧	૬
આશ્રમ ભજનાવલી		૧	૦

Obtainable from:

'Indian Opinion'

P. Bag, Phoenix,

Natal.

તંદુરસ્તી અને શક્તિ માટે

આ શિયાળામાં **મેથીપાક** ખાઓ

શી. ૧૨-૬ રતલ.

આજે જ ઓરડર કરો:

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર—ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ગુજરાતી ધર્મપ્રેમી બન્ધુઓ માટે

	શી.	પે.
તુલસીકૃત રામાયણ ભાગ ૧ અને ૨	૬૫	૦
શ્રી મનુસ્મૃતિ (૮૦૦ પાનાનું દળદાર પુસ્તક)	૧૩	૦
સાચું સ્વર્ગ (પઢિઆર કૃત)	૧૧	૦
પ્રભુમય જીવન	૩	૯
જપ અને નામ સ્મરણ (જપ માટે ઉપયોગી પુસ્તક)	૪	૯
નિત્ય પાઠ (વિવિધ દેવ દેવીઓનાં સ્તોત્રો)	૩	૯
શ્રીમદ ભગવદ્‌ગીતા	૪	૯
રામનામ ભજન માલા	૪	૯
આશ્રમ ભજનાવલી	૪	૯
મીરાંબાઇના ભજનો	૨	૯
નરસીહ ભક્તનાં ભજનો	૨	૯
ધર્મ શિક્ષા પાઠાવલી ભાગ૧—૩.	૭	૬
કંકાવટી ભાગ ૧—૨	૭	૬
શ્રવણ અને દશરથ	૧૦	૬

હમારા અપકંટ્રી ભાઇઓ માટે આ પુસ્તકો ખાસ મંગાવવામાં આવ્યા છે. દરેક પુસ્તકોના પોસ્ટેજ માફ.

Obtainable at :

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey and Lorne Streets)

286 Grey Street,

DURBAN.

Phone: 26070

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઈફ ઓફ કેનેડા

ઉપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝનના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબ ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000 000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance.

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.

Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN

P.O. Box 4624. Phone 32390

K.M.Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

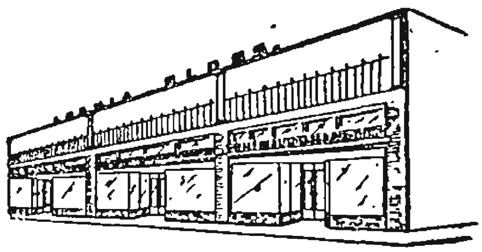

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલું કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકકલ એરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

જોઇએ છે

હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે પહોંચતાં કરવા માટે અમે ટનના પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ કીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું

વધુ વિગતો માટે લખો:

THE

BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA NATAL.

સુંદર નવી નવલ કથાઓ

માનવતાના વિસામા લેખીકા હેરીયેટ બિચર અનુવાદક સચીન ઓઝા	૧૫	૦
સાથી ગ. ના. પાઠક	૧૨	૦

ખાંડેકરના પુસ્તકોનો અનુવાદ

સોનેરી સપના	૧૦	૦
સ્વપ્ન સૃષ્ટી	૧૦	૦
આશામીનારા	૧૨	૦
છાયા પ્રકાશ	૧૩	૬

ર. મ. દેશાઇ કૃત

દિવડી	૧૨	૦

Obtainable from:

INDIAN OPINION.
P/Bag, Phoenix, Natal.

વાંચવા લાયક સાહિત્ય

ઝેર તો પીધા છે જાણી જાણી (દર્શક)	૫	૦
ગીતા પ્રવચન (વિનોબા ભાવે)	૩	૦
સરદાર વલ્લભભાઇને બાપુના પત્રો	૪	૬
ધર્મોદય (કાકા કલેલકર)	૨	૦
બા–બાપુની શીળી છાયામાં (મનુ ગાંધી)	૩	૪
ગો સેવા (ગાંધીજી)	૨	૦
રામકૃષ્ણ ઉપનીષદ (રાજાજી)	૨	૦
અહિંસા વિવેચન (કીશોરલાલ મશરૂવાળા)	૩	૬
સત્યાગ્રહની સપ્તપદી	૩	૦
જીવનનો આનંદ (કાકા કલેલકર)	૧	૦

મળવાનું ઠેકાણું

'Indian Opinion' P. Bag,
Phoenix, Natal.

નવલ કથાઓ

માનવી ખંડીયેરો (એક ક્રૂરહસ્ત પિતાની આત્મ કથા)	૬	૦
મઝધાર (અંધ લેખીકા હેલન કેલરના પુસ્તકનો અનુવાદ)	૬	૦
આશાવરી (હાસ્ય રસથી ભરપુર નોવેલ)	૭	૦
બાળા જોગણ (ર. વ. દેસાઈ કૃત)	૧૪	૦
લોક ભાગવત (નાનાભાઈ ભટ્ટ કૃત) શ્રીમદભાગવતની કથાઓ	૧૧	૦
કીમીયાગારો (૧૮ મહાન નરનારીઓનો ટુંક પરીચય) યશોધર મહેતા	૬	૦
સળગતા હૈયા (નવલભાઈ શાહ) જ્ઞાન સાથે આનંદ આપતી નવલ કથા	૭	૬
નંદવાયેલા હૈયા (પુષ્કર ચંદરવાકર)	૭	૬
માનવીની ભવાઇ (પન્નાલાલ પટેલ)	૧૪	૦

બાળ સાહિત્ય

ગદ્દલ અને બાદરુ (રમુજી વાર્તા)	૧	૬
કીંગ કોંગ એક સાહસથી ભરપુર બાળ વાર્તા	૩	૦

મળવાનું ઠેકાણું

'INDIAN OPINION'
P. Bag,
Phoenix, Natal.

અમારા નિશાળ ઉપયોગી પુસ્તકો

ઇતીહાસ

દેશ વીદેશ ભા. ૧	૨	૯
ગુજરાતનું ગઉરવ	૧	૯
હિંદના ઇતીહાસની રૂપરેખા ભા. ૧	૨	૨
દેશ દીપકો	૨	૦

ભુગોળ

આર્થીક ભુગોળ	૫	૯
ભુગોળ પરીચય ભા. ૩	૧	૧૦
" ભા. ૪	૨	૩

વાંચન માટે સાહીત્ય

પ્રાચીન સમયની રસ કથાઓ	૧	૯

અંક ગણીત

અંકગણીતના મુળ તત્વો	૨	૦
મીડલ સ્કુલ અંકગણીત ભા. ૧	૨	૯
મારું ગણીત ભા. ૧	૧	૩
" " ભા. ૩	૧	૬
" " ભાગ ૪	૨	૦

નુતન લેખન માળા આ માળા માં નીચલા ચાર પુસ્તકો આવે છે. એ પુસ્તકો દ્વારા બાળકો જ્ઞાન મેળવે છે.

ચોથી "	૨	૧
પાંચમી "	૨	૦

નુતન લેખન તાલીમ વર્ગ

" " ધોરણ ૧–૨–૩–૪

પ્રત્યેકની કીંમત	૧	૦

નવયુગ વાચન માળા

પુસ્તક બીજું	૨	૦
પુસ્તક ત્રીજું	૨	૩
" ચોથું	૨	૩

ચાલો લખીએ

શ્રેણી ૧	૧	૩
" ૨	૧	૩
" ૩	૧	૬
" ૪	૧	૬
" ૫	૧	૮
" ૬	૧	૮
" ૭	૧	૮

વિદ્યાપીઠ વાચન માળા

ચાલણ ગાડી	૧	૦
પહેલી ચોપડી	૧	૦
બીજી ચોપડી	૧	૦
ત્રીજી "	૨	૩

Obtainable From:

'INDIAN OPINION'

P. Bag, PHOENIX, NATAL.